

**НАГЛАСИ И УПОТРЕБА НА ПСИХОАКТИВНИ
ВЕЩЕСТВА СРЕД УЧЕНИЦИТЕ В
ГИМНАЗИАЛЕН КУРС (8-12 КЛАС)
В БЪЛГАРИЯ
СОЦИОЛОГИЧЕСКИ АНАЛИЗ
ЯНУАРИ, 2022 Г.**

**СОЦИАЛНИ, ПОЛИТИЧЕСКИ И МАРКЕТИНГОВИ
ПРОУЧВАНИЯ**

София 1404, кв. „Манастирски ливади“, ул. „Костенски водопад“, бл. 21,

вх. А, ап. 4, тел.02/ 963 43 90

e-mail: sova-5@intech.bg, www.sovaharris.com

Сова
ХарисTM

Съдържание:

<i>I. Семейство, социална среда и обкръжение</i>	4
I.1. Структура на семейството	4
I.2. Отношения със семейството и обкръжението	12
I.3. Въпроси, свързани с училището и обкръжението	14
<i>II. Нагласи към употребата на медикаменти без лекарско предписание</i>	20
<i>III. Нагласи към употребата на тютюн. Нагласи към употребата на наргиле.</i>	24
III.1. Нагласи към употребата на тютюн – цигари, пури и лула.....	24
III.2. Нагласи към употребата на наргиле	30
<i>IV. Нагласи към употребата на алкохол</i>	34
<i>V. Нагласи към употребата на наркотици</i>	44
V.1. Употреба на наркотици, видове употребявани наркотици, причина за първа употреба.....	49
V.2. Употреба на марихуана, хашиш и канабис	63
V.3. Употреба на „дизайнерски наркотици“	71
<i>VI. Нагласи относно информираността, рисковете и проблемите за обществото, които пораждаат употребата на тютюн, алкохол и наркотици</i>	74
<i>VII. Характеристики на изследваната съвкупност</i>	96
<i>VIII. Основни изводи и препоръки</i>	98
VII.1. Основни изводи.....	98
VII.2. Основни препоръки	104

В периода 23 ноември 2021 – 17 декември 2021 година беше проведено национално проучване, представително за учениците от 8 до 12 клас в училищата на територията България. В проучването взеха участие общо 4109 ученици от 285 паралелки, разпределени по училища и области, съгласно предварително изготвена и одобрена извадка.

Целта на проучването е да се установят навиците и нагласите на учениците, свързани с техния начин на живот, обкръжението, употребата на цигари, алкохол и наркотици, информираността и нагласите относно употребата им.

Пред вид протиепидемичната обстановка в условията на пандемията от КОВИД - 19 и в зависимост от начина на организиране на училищните занятия в училищата в отделните административни области на територията на страната (присъствено или дистанционно обучение), проучването е проведено по метода на анонимната анкета по въпросник, попълнен самостоятелно от ученика на хартия или в електронен (онлайн) вариант. Преди провеждането на анкетното проучване беше потърсено и поискано становището на родителите за разрешение или отказ от това ученикът да попълни въпросника. В проучването взеха участие само ученици, чиито родители са дали съгласието си.

Забележка: Периодът, обект на изследване на проучването е до една година преди провеждането му. Този период се характеризира с пандемичната обстановка поради КОВИД – 19, като през 2020-2021 година имаше редица мерки за ограничаване вируса (затворени заведения, локдаун, забрана за работа на заведенията след 22 часа, неприсъствено обучение на учениците и др.). Поради тази причина е възможно занижаване на дела на учениците, които са пушили (цигари, тютюн, лула, наргиле), пили алкохол или употребявали наркотични вещества.

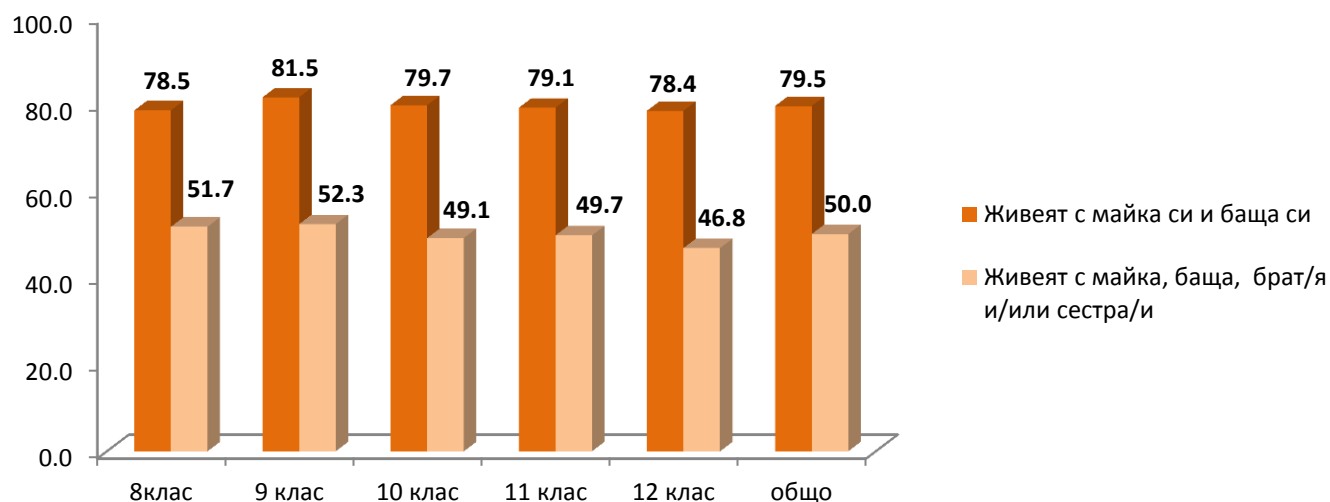
I. Семейство, социална среда и обкръжение

I.1. Структура на семейството

Данните от проучването сочат, че 80% от учениците от 8, 9, 10, 11 и 12 клас от училищата на територията на България (в анализа наричани за краткост учениците) живеят заедно с двамата си родители, това са 79% от учениците в 8 клас, 82% от тези в 8 клас, 80% от учениците от 9 клас, 79% от 11 клас и 79% от учениците от 12 клас. Половината от тях (50%) живеят и с брат/я и/или сестра/. Данните са илюстрирани в Графика 1.

Графика 1

15% от учениците от 8, 9, 10, 11 и 12 клас живеят само с майка си. Това са 16% от 8 клас, 13% от 9 клас, 15% от 10 клас, 16% от 11 клас и 15% от 12 клас, като в болшинството от случаите, в които учениците живеят само с майка си, основната причина за това е, че родителите са разведени или разделени (85%), друга причина, която посочват учениците, които живеят само с майка си е, че баща им е починал (6%). Приблизително 3% от учениците живеят само с баща си: 3% от учениците в 8 клас, 3% от 9 клас, 2% от 10 клас, 2% от 11 клас, 4% от 12 клас. Като основна причина, посочена от учениците е, че родителите са разведени или разделени (77%), друга причина, която посочват учениците, които живеят само с баща си е, че майка им е починала (12%). В Таблица 1 е представено разпределението по класове.

Таблица 1

		В КОЙ КЛАС СТЕ? (%)					
		8 клас	9 клас	10 клас	11 клас	12 клас	Общо
живее само с майка си	Да	16,2%	13,3%	15,4%	15,5%	15,3%	15,1%
	Не	83,8%	86,7%	84,6%	84,5%	84,7%	84,9%
живее само с баща си	Да	3,2%	3,4%	2,3%	2,4%	3,5%	3,0%
	Не	96,8%	96,6%	97,7%	97,6%	96,5%	97,0%

Съгласно данните, 11% от учениците 8-12 клас заявяват че, в семейството живеят и други роднини (независимо дали живеят с брат и/или сестра) – баба, дядо, друг роднина, партньор на майката/бащата, братовчеди, леля, чичо, вуйчо, вуйна, зет, съквартирант, настойник. Това са декларирали 10% от учениците от 8 клас, 11% от 9 клас, 11% от 10 клас, 10% от 11 клас и 12% от 12 клас. В Таблица 2 представяме по пол и клас декларациите на учениците от 8, 9, 10, 11 и 12 клас по отношение състава на тяхното домакинство:

Таблица 2

КАКЪВ Е ВАШИЯТ ПОЛ?	С КОГО СТЕ ЖИВЯЛИ ПОСТОЯННО В ЕДНО ЖИЛИЩЕ ПРЕЗ ПОСЛЕДНАТА ГОДИНА? (повече от 1 отговор)		В КОЙ КЛАС СТЕ? (%)					Общо
			8 клас	9 клас	10 клас	11 клас	12 клас	
Мъжки	с баща ми	брой	307	377	340	287	319	1630
		% по колона	79,9	83,4	82,1	78,4	82,0	81,3
	с майка ми	брой	362	431	394	342	365	1894
		% по колона	94,3	95,4	95,2	93,4	93,8	94,5
	с брат/я	брой	126	147	123	117	110	623
		% по колона	32,8	32,5	29,7	32,0	28,3	31,1
	със сестра/ сестри	брой	105	127	109	110	108	559
		% по колона	27,3	28,1	26,3	30,1	27,8	27,9
	баба/дядо	брой	60	73	63	51	66	313
		% по колона	15,6	16,2	15,2	13,9	17,0	15,6
	друг роднина	брой	2	1	1	3	0	7
		% по колона	0,5	0,2	0,2	0,8	0,0	0,3
	живял съм предимно сам/а	брой	0	2	1	4	1	8
		% по колона	0,0	0,4	0,2	1,1	0,3	0,4
	с партньор на майката, бащата	брой	0	1	1	2	1	5
		% по колона	0,0	0,2	0,2	0,5	0,3	0,2
	със съквартирант	брой	1	1	2	1	2	7
		% по колона	0,3	0,2	0,5	0,3	0,5	0,3

Таблица 2 /продължение/

КАКЪВ Е ВАШИЯТ ПОЛ?	С КОГО СТЕ ЖИВЯЛИ ПОСТОЯННО В ЕДНО ЖИЛИЩЕ ПРЕЗ ПОСЛЕДНАТА ГОДИНА? (повече от 1 отговор)		В КОЙ КЛАС СТЕ? (%)					Общо
			8 клас	9 клас	10 клас	11 клас	12 клас	
мъжки	с братовчеди	брой	1	1	1	0	2	5
		% по колона	0,3	0,2	0,2	0,0	0,5	0,2
	с леля, чичо	брой	1	1	3	0	1	6
		% по колона	0,3	0,2	0,7	0,0	0,3	0,3
	с вуйчо, вуйна	брой	1	1	0	0	2	4
		% по колона	0,3	0,2	0,0	0,0	0,5	0,2
	със зет	брой	0	0	1	0	1	2
		% по колона	0,0	0,0	0,2	0,0	0,3	0,1
	с настойник	брой	0	1	0	0	1	2
		% по колона	0,0	0,2	0,0	0,0	0,3	0,1

Таблица 2 /продължение/

КАКЪВ Е ВАШИЯТ ПОЛ?	С КОГО СТЕ ЖИВЯЛИ ПОСТОЯННО В ЕДНО ЖИЛИЩЕ ПРЕЗ ПОСЛЕДНАТА ГОДИНА? (повече от 1 отговор)		В КОЙ КЛАС СТЕ? (%)					Общо
			8 клас	9 клас	10 клас	11 клас	12 клас	
Женски	с баща ми	брой	378	394	373	302	312	1759
		% по колона	83,3	86,4	81,8	84,6	81,9	83,6
	с майка ми	брой	432	430	433	342	357	1994
		% по колона	95,2	94,3	95,0	95,8	93,7	94,8
	с брат/я	брой	157	154	141	121	125	698
		% по колона	34,6	33,8	30,9	33,9	32,8	33,2
	със сестра/ сестри	брой	144	130	139	89	94	596
		% по колона	31,7	28,5	30,5	24,9	24,7	28,3
	баба/дядо	брой	69	71	77	62	54	333
		% по колона	15,2	15,6	16,9	17,4	14,2	15,8
	друг роднина	брой	3	4	3	0	1	11
		% по колона	0,7	0,9	0,7	0,0	0,3	0,5
	живял съм предимно сам/а	брой	1	1	2	3	2	9
		% по колона	0,2	0,2	0,4	0,8	0,5	0,4
	с партньор на майката, бащата	брой	2	2	2	4	0	10
		% по колона	0,4	0,4	0,4	1,1	0,0	0,5
	със съквартирант	брой	1	0	2	1	4	8
		% по колона	0,2	0,0	0,4	0,3	1,0	0,4

Таблица 2 /продължение/

КАКЪВ Е ВАШИЯТ ПОЛ?	С КОГО СТЕ ЖИВЕЛИ ПОСТОЯННО В ЕДНО ЖИЛИЩЕ ПРЕЗ ПОСЛЕДНАТА ГОДИНА? (повече от 1 отговор)		В КОЙ КЛАС СТЕ? (%)					Общо
			8 клас	9 клас	10 клас	11 клас	12 клас	
женски	с братовчеди	брой	2	1	1	3	2	9
		% по колона	0,4	0,2	0,2	0,8	0,5	0,4
	с леля, чичо	брой	1	1	2	3	0	7
		% по колона	0,2	0,2	0,4	0,8	0,0	0,3
	с вуйчо, вуйна	брой	1	2	0	2	1	6
		% по колона	0,2	0,4	0,0	0,6	0,3	0,3
	със зет	брой	0	1	1	0	1	3
		% по колона	0,0	0,2	0,2	0,0	0,3	0,1
	с друг човек	брой	0	0	0	0	1	1
		% по колона	0,0	0,0	0,0	0,0	0,3	0,0
	с племенник	брой	0	0	0	0	1	1
		% по колона	0,0	0,0	0,0	0,0	0,3	0,0

През последната година приблизително 47% от учениците са живели за постоянно с още трима човека в едно жилище. Това твърдят 45% от учениците от 8 клас, 51% от 9 клас, 45% от 10 клас, 48% от 11 клас и 45% от 12 клас; 46% от момчетата и 47% от момичетата. 32% от учениците заявяват, че през последната година са живели в едно жилище с още двама човека. 11% – с още четирима или повече човека; 10% – с още един човек, под 1% от учениците твърдят, че са живели предимно сами. Данните по клас са представени в Таблица 3.

Таблица 3

С КОЛКО ЧОВЕКА СТЕ ЖИВЯЛ/А ПОСТОЯННО В ЕДНО ЖИЛИЩЕ ПРЕЗ ПОСЛЕДНАТА ГОДИНА?	В КОЙ КЛАС СТЕ? (%)					Общо
	8 клас	9 клас	10 клас	11 клас	12 клас	
С още един човек	9,3%	9,8%	8,6%	10,2%	11,0%	9,8%
С още двама човека	30,9%	29,7%	35,2%	32,0%	33,4%	32,2%
С още трима човека	44,5%	50,9%	44,7%	47,7%	45,1%	46,6%
С още четирима или повече човека	15,0%	9,3%	11,1%	9,3%	10,0%	11,0%
Живял/а съм предимно сам/а	0,2%	0,3%	0,3%	0,8%	0,5%	0,4%

По отношение на пола, наблюдаваме следните различия между декларациите на момичетата и момчетата:

37% от момчетата и 32% от момичетата от 10 клас твърдят, че през последната година са живели с още двама човека в едно жилище;

42% от момчетата и 49% от момичетата в 12 клас са живели с още 3ма човека в едно жилище през последната година;

12% от момчетата и 17% от момичетата са живели с още четирима и повече човека. Същото твърдят 9% от момчетата и 14% от момичетата от 10 клас, 13% от момчетата и 7% от момичетата от 12 клас. Данните са представени в Таблица 4.

Таблица 4

КАКЪВ Е ВАШИЯТ ПОЛ?	С КОЛКО ЧОВЕКА СТЕ ЖИВЯЛ/А ПОСТОЯННО В ЕДНО ЖИЛИЩЕ ПРЕЗ ПОСЛЕДНАТА ГОДИНА?		В КОЙ КЛАС СТЕ? (%)					Общо
			8 клас	9 клас	10 клас	11 клас	12 клас	
Мъжки	С още един човек	col%	11,5	11,1	8,0	11,2	10,8	10,5
Женски		col%	7,5	8,6	9,2	9,2	11,3	9,1
Мъжки	С още двама човека	col%	29,4	27,7	38,6	33,3	34,4	32,6
Женски		col%	32,2	31,8	32,0	30,5	32,3	31,8
Мъжки	С още трима човека	col%	46,4	52,0	44,7	46,7	41,6	46,4
Женски		col%	43,0	49,8	44,7	48,7	48,6	46,8
Мъжки	С още четирима или повече човека	col%	12,2	8,8	8,5	7,9	12,6	10,0
Женски		col%	17,4	9,6	13,6	10,6	7,3	11,9
Мъжки	Живял/а съм предимно сам/а	col%	0,5	0,4	0,2	0,8	0,5	0,5
Женски		col%	0,0	0,2	0,4	0,8	0,5	0,4

1.2. Отношения със семейството и обкръжението

55% от учениците от 8-12 клас най-често влизат в конфликт с родителите си (55%). Това заявяват 54% от 8 клас, 52% от 9 клас, 53% от 10 клас, 59% от 11 клас и 58% от 12 клас, 53% от момчетата и 57% от момчетата. На следващо място учениците най-често влизат в конфликт с брат/сестра и/или други роднини (24%), с приятели, връстници или съученици (17%), с учители (4%), с възрастни извън семейството (2%).

48% от учениците твърдят, че не влизат в конфликт с никого. Такъв отговор дават: 52% от учениците от 8 клас; 50% от 9 клас; 53% от 10 клас; 43% от 11 клас; 44% от 12 клас; 48% от момчетата; 49% от момчетата.

По отношение на отговорите на момчетата и момчетата, наблюдаваме следните разлики:

50% от момчетата и 55% от момчетата от 9 клас заявяват, че най-често влизат в конфликт с родителите си. Същото твърдят и 50% от момчетата и 55% от момчетата от 10 клас; 57% от момчетата и 62% от момчетата от 11 клас; 55% от момчетата и 63% от момчетата от 12 клас.

20% от момчетата и 25% от момчетата от 10 клас най-често влизат в конфликт с брат/сестра и други. Това твърдят 20% от момчетата и 26% от момчетата от 12 клас.

48% от момчетата и 55% от момчетата от 8 клас не влизат в конфликт с никого. Такъв отговор са дали 46% от момчетата и 41% от момчетата от 12 клас.

Разпределението на отговорите по пол и клас са представени в Таблица 5.

Таблица 5

КАКЪВ Е ВАШИЯТ ПОЛ?	ЖИВОТЪТ НЕ РЯДКО ПРЕДЛАГА КОНФЛИКТНИ СИТУАЦИИ. ВИЕ С КОГО НАЙ-ЧЕСТО ВЛИЗАТЕ В КОНФЛИКТ? (повече от 1 отговор)	В КОЙ КЛАС СТЕ? (%)					Общо	
		8 клас	9 клас	10 клас	11 клас	12 клас		
Мъжки	С родителите ми	col%	52,9	50,0	50,0	56,8	54,5	52,7
Женски		col%	54,6	54,8	54,8	61,6	62,5	57,3
Мъжки	С брат, сестра и други роднини	col%	23,2	25,7	20,3	23,5	20,3	22,6
Женски		col%	21,6	29,4	24,8	23,2	26,0	25,0
Мъжки	С учители	col%	2,6	3,5	3,9	4,4	5,4	3,9
Женски		col%	3,5	3,1	4,4	3,1	4,5	3,7
Мъжки	С възрастни извън семейството	col%	1,8	1,3	2,4	1,9	1,3	1,7
Женски		col%	0,9	1,3	1,8	2,0	2,1	1,6
Мъжки	С приятели, връстници или съученици	col%	17,4	18,4	19,6	16,9	16,5	17,8
Женски		col%	18,5	17,3	16,2	14,0	15,5	16,4
Мъжки	Не влизам в конфликт с никого	col%	47,9	50,7	50,7	41,3	46,0	47,5
Женски		col%	54,8	48,9	54,4	44,5	41,2	49,2
Мъжки	Без отговор	col%	0,0	0,2	0,7	0,3	0,0	0,2
Женски		col%	0,0	0,2	0,2	0,0	0,0	0,1

1.3. Въпроси, свързани с училището и обкръжението

52% от учениците са на мнение, че в училище трябва открито да се разговаря за тютюнопушенето. Това споделят 50% от учениците в 8 клас, 50% от 9 клас, 54% от 10 клас, 54% от 11 клас и 52% от 12 клас. Разгледани по пол и клас, на това мнение са:

- ✓ 45% от момчетата и 54% от момичетата в 8 клас;
- ✓ 49% от момчетата и 51% от момичетата в 9 клас;
- ✓ 51% от момчетата и 57% от момичетата в 10 клас;
- ✓ 52% от момчетата и 55% от момичетата в 11 клас;
- ✓ 52% от момчетата и 51% от момичетата в 12 клас.

45% от учениците са на мнение, че в училище трябва открито да се разговаря за безопасния секс. Това споделят 40% от учениците в 8 клас, 41% от 9 клас, 48% от 10 клас, 48% от 11 клас и 47% от 12 клас. Разгледани по пол, на това мнение са:

- ✓ 39% от момчетата и 41% от момичетата в 8 клас;
- ✓ 43% от момчетата и 39% от момичетата в 9 клас;
- ✓ 48% от момчетата и 48% от момичетата в 10 клас;
- ✓ 46% от момчетата и 50% от момичетата в 11 клас;
- ✓ 45% от момчетата и 48% от момичетата в 12 клас.

51% от учениците са на мнение, че в училище трябва открито да се разговаря за употребата на алкохол. Това споделят 51% от учениците в 8 клас, 48% от 9 клас, 51% от 10 клас, 55% от 11 клас и 53% от 12 клас. Разгледани по пол, на това мнение са:

- ✓ 45% от момчетата и 55% от момичетата в 8 клас;
- ✓ 47% от момчетата и 49% от момичетата в 9 клас;
- ✓ 49% от момчетата и 53% от момичетата в 10 клас;
- ✓ 54% от момчетата и 56% от момичетата в 11 клас;
- ✓ 52% от момчетата и 53% от момичетата в 12 клас.

55% от учениците са на мнение, че в училище трябва открито да се разговаря за употребата на наркотици. Това споделят 53% от учениците в 8 клас, 51% от 9 клас, 55% от 10 клас, 58% от 11 клас и 58% от 12 клас. Разгледани по пол, отговор „Да“, че трябва открито да се говори за употребата на наркотици, са дали:

- ✓ 49% от момчетата и 56% от момичетата в 8 клас;
- ✓ 50% от момчетата и 51% от момичетата в 9 клас;
- ✓ 49% от момчетата и 61% от момичетата в 10 клас;
- ✓ 57% от момчетата и 59% от момичетата в 11 клас;
- ✓ 59% от момчетата и 56% от момичетата в 12 клас.

56% от учениците са на мнение, че в училище трябва открито да се разговаря за насилието в живота. Това споделят 54% от учениците в 8 клас, 53% от 9 клас, 57% от 10 клас, 60% от 11 клас и 58% от 12 клас. Утвърдително за необходимостта открито да се разговаря в училище за насилието в живота отговарят и:

- ✓ 49% от момчетата и 58% от момичетата в 8 клас;
- ✓ 51% от момчетата и 55% от момичетата в 9 клас;
- ✓ 53% от момчетата и 60% от момичетата в 10 клас;
- ✓ 58% от момчетата и 61% от момичетата в 11 клас;
- ✓ 57% от момчетата и 58% от момичетата в 12 клас.

Таблица 6 обобщава отговорите на учениците по класове.

Таблица 6

СМЯТАТЕ ЛИ, ЧЕ В УЧИЛИЩЕ ТРЯБВА ДА СЕ РАЗГОВАРЯ ОТКРИТО ПО ВЪПРОСИТЕ, СВЪРЗАНИ С:		В КОЙ КЛАС СТЕ? (%)					Общо
		8 клас	9 клас	10 клас	11 клас	12 клас	
ТЮТЮНОПУШЕНЕТО	Да	49,8	49,9	53,9	53,5	51,9	51,7
	Не	27,2	27,0	24,3	25,6	26,6	26,1
	Не знам	23,0	23,1	21,8	20,9	21,4	22,1
БЕЗОПАСНИЯ СЕКС	Да	40,3	41,1	48,0	48,0	46,6	44,7
	Не	29,8	30,4	27,0	26,0	27,3	28,2
	Не знам	29,8	28,5	24,9	26,0	26,1	27,1
УПОТРЕБАТА НА АЛКОХОЛ	Да	50,5	48,0	51,1	55,3	52,5	51,3
	Не	27,2	28,2	26,6	24,3	27,0	26,7
	Не знам	22,3	23,8	22,3	20,3	20,5	22,0
УПОТРЕБАТА НА НАРКОТИЦИ	Да	52,6	50,6	55,3	57,8	57,7	54,6
	Не	27,9	27,1	25,2	23,8	24,7	25,8
	Не знам	19,5	22,4	19,5	18,4	17,7	19,6
НАСИЛИЕТО В ЖИВОТА	Да	54,1	53,2	56,7	59,8	57,8	56,1
	Не	23,3	22,9	22,1	20,2	20,8	21,9
	Не знам	22,7	23,9	21,3	20,1	21,4	22,0

47% от учениците споделят, че в разговорят с родителите си по въпроси, свързани с употребата на наркотици. Това споделят 45% от учениците в 8 клас, 47% от 9 клас, 49% от 10 клас, 50% от 11 клас и 46% от 12 клас. Разгледани по пол, на това мнение са:

- ✓ 42% от момчетата и 47% от момичетата в 8 клас;
- ✓ 45% от момчетата и 49% от момичетата в 9 клас;
- ✓ 49% от момчетата и 50% от момичетата в 10 клас;
- ✓ 48% от момчетата и 53% от момичетата в 11 клас;
- ✓ 44% от момчетата и 47% от момичетата в 12 клас.

37% от учениците споделят, че в разговорят със съучениците и приятелите си извън училище по въпроси, свързани с употребата на наркотици. Това споделят 30% от учениците в 8 клас, 34% от 9 клас, 41% от 10 клас, 40% от 11 клас и 39% от 12 клас. Разгледани по пол, на това мнение са:

- ✓ 28% от момчетата и 32% от момичетата в 8 клас;
- ✓ 34% от момчетата и 35% от момичетата в 9 клас;
- ✓ 38% от момчетата и 44% от момичетата в 10 клас;
- ✓ 38% от момчетата и 42% от момичетата в 11 клас;
- ✓ 38% от момчетата и 41% от момичетата в 12 клас.

26% от учениците споделят, че в разговарят с учители и педагогически съветници по въпроси, свързани с употребата на наркотици. Това споделят 25% от учениците в 8 клас, 27% от 9 клас, 25% от 10 клас, 28% от 11 клас и 24% от 12 клас. Разгледани по пол, на това мнение са:

- ✓ 23% от момчетата и 26% от момичетата в 8 клас;
- ✓ 25% от момчетата и 28% от момичетата в 9 клас;
- ✓ 24% от момчетата и 25% от момичетата в 10 клас;
- ✓ 25% от момчетата и 30% от момичетата в 11 клас;
- ✓ 21% от момчетата и 26% от момичетата в 12 клас.

Таблица 7 обобщава отговорите на учениците по класове.

Голямо впечатление прави следното: при всички класове делът на учениците, които не разговарят, е по-голям от делът на тези ученици, които разговарят по въпросите за употребата на наркотици с родителите си и/или съучениците и приятелите си извън училище, и/или с учители и педагогически съветници в училище. В същото време 55% от учениците смятат, че трябва да се говори открито за употребата на наркотици.

Тук можем да направим извод, че са необходими повече разговори, беседи, разяснения и др. с учениците по въпроси, свързани с употребата на наркотици, както в семейството, така и в училище.

Таблица 7

РАЗГОВАРЯТЕ ЛИ ПО ВЪПРОСИТЕ ЗА УПОТРЕБАТА НА НАРКОТИЦИ:		В КОЙ КЛАС СТЕ? (%)					Общо
		8 клас	9 клас	10 клас	11 клас	12 клас	
С РОДИТЕЛИТЕ СИ	Да	45,1	46,8	49,3	49,7	45,7	47,3
	Не	54,8	53,2	50,7	50,2	54,3	52,7
	Без отговор	0,1	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0
СЪС СЪУЧЕНИЦИТЕ И ПРИЯТЕЛИТЕ СИ ИЗВЪН УЧИЛИЩЕ	Да	29,8	34,3	40,8	39,7	39,2	36,6
	Не	69,9	65,6	59,1	60,0	60,8	63,2
	Без отговор	0,2	0,1	0,1	0,3	0,0	0,1
С УЧИТЕЛИ И ПЕДАГОГИЧЕСКИ СЪВЕТНИЦИ В УЧИЛИЩЕ	Да	24,7	26,7	24,8	27,7	23,5	25,5
	Не	75,1	73,1	75,2	72,1	76,5	74,4
	Без отговор	0,2	0,2	0,0	0,3	0,0	0,1

Болшинството от учениците от 8-12 клас не са пропускали учебни занятия през последните 30 дни, независимо дали по извинителни или по неизвинителни причини, това твърдят съответно 61% и 63% от всички ученици.

Прави впечатление обаче, че повече от 1/3 (36%) от учениците от 8 до 12 клас, са пропуснали учебни занятия през последните 30 дни по неизвинителни причини. Това е един обезпокояващ факт, който говори за по-слаб контрол върху учениците както в училище, така и в семейството, занижена дисциплина и отговорност при учениците, които си позволяват да пропускат учебни дни без извинителни причини.

Таблица 8 обобщава отговорите на учениците по класове.

Таблица 8

КОЛКО УЧЕБНИ ДНИ СТЕ ПРОПУСНАЛИ ПРЕЗ ПОСЛЕДНИТЕ 30 ДНИ?		В КОЙ КЛАС СТЕ? (%)					Общо
		8 клас	9 клас	10 клас	11 клас	12 клас	
ниито един ден	по извинителни причини	61,1	65,9	58,7	63,8	56,5	61,3
	по неизвинителни причини	64,9	66,6	61,6	63,1	58,3	63,0
1-2 дни	по извинителни причини	23,9	23,2	22,9	23,2	27,3	24,0
	по неизвинителни причини	24,3	23,7	28,7	26,4	31,4	26,8
3-5 дни	по извинителни причини	6,8	5,2	7,1	5,5	7,9	6,5
	по неизвинителни причини	4,2	4,5	3,7	3,7	3,2	3,9
над 5 дни	по извинителни причини	6,6	5,0	9,7	6,8	8,2	7,2
	по неизвинителни причини	5,1	4,1	4,5	5,4	5,7	4,9
без отговор	по извинителни причини	1,7	0,8	1,6	0,7	0,1	1,0
	по неизвинителни причини	1,4	1,1	1,5	1,4	1,3	1,3

II. Нагласи към употребата на медикаменти без лекарско предписание

Болшинството (93%) от учениците от 8 до 12 клас в България декларират, че не са употребявали някои от по-долу изброените медикаменти без лекарско предписание. Така отговарят 93% от 8 клас, 91% от 9 клас, 92% от 10 клас, 94% от 11 клас, 92% от 12 клас, 93% от всички момчета от 8 до 12 клас и 92% от всички момичета от 8 до 12 клас.

Забележки:

✓ По-надолу в анализа момчетата и момчетата от всички 8 до 12 класове от училищата на територията на България, за краткост ще бъдат наричани момчетата и момчетата.

✓ Поради ниския дял на учениците, които са употребявали по-долу изброените медикаменти, ще коментираме само обобщени данни.

3% от всички ученици от 8 до 12 клас декларират, че са употребявали Диазепам без лекарско предписание. Това твърдят 3% от всички момчета и 3% от всички момичета.

3% от всички ученици от 8 до 12 клас декларират, че са употребявали Ксанакс без лекарско предписание. Това твърдят 3% от всички момчета и 4% от всички момичета.

2% от всички ученици от 8 до 12 клас декларират, че са употребявали Седалгин Нео без лекарско предписание. Това твърдят 1,8% от всички момчета и 2,1% от всички момичета.

1,6% от всички ученици от 8 до 12 клас декларират, че са употребявали Ривотрил без лекарско предписание. Това твърдят 1,5% от всички момчета и 1,8% от всички момичета.

1% от всички ученици са употребявали Транксен без лекарско предписание. По 1% от учениците са употребявали без лекарско предписание всеки от медикаментите Трамадол, Хлофазолин и Цикложил.

Разпределението по класове е представено в Таблица 9.

Таблица 9

УПОТРЕБЯВАЛ/А ЛИ СТЕ НЯКОИ ОТ ИЗБРОЕНИТЕ МЕДИКАМЕНТИ БЕЗ ЛЕКАРСКО ПРЕДПИСАНИЕ? (ВСЕКИ ВЕРЕН ОТГОВОР)		В КОЙ КЛАС СТЕ? (%)					Общо
		8 клас	9 клас	10 клас	11 клас	12 клас	
Диазепам	брой	22	30	29	20	22	123
	col%	2,6	3,3	3,3	2,8	2,9	3,0
Ксанакс	брой	20	34	29	25	18	126
	col%	2,4	3,7	3,3	3,5	2,3	3,1
Ривотрил	брой	10	22	14	13	8	67
	col%	1,2	2,4	1,6	1,8	1,0	1,6
Седалгин Нео	брой	15	22	16	12	16	81
	col%	1,8	2,4	1,8	1,7	2,1	2,0
Транксен	брой	7	12	12	9	6	46
	col%	0,8	1,3	1,4	1,2	0,8	1,1
Трамадол	брой	5	11	8	9	8	41
	col%	0,6	1,2	0,9	1,2	1,0	1,0
Хлофазолин	брой	8	11	9	8	9	45
	col%	1,0	1,2	1,0	1,1	1,2	1,1
Цикложил	брой	7	10	11	10	7	45
	col%	0,8	1,1	1,3	1,4	0,9	1,1
Друго	брой	18	11	17	16	14	76
	col%	2,1	1,2	2,0	2,2	1,8	1,8
Не съм употребявал/а	брой	782	829	802	676	711	3800
	col%	93,3	91,3	92,2	93,5	92,3	92,5

Болшинството (89%) от учениците от 8 до 12 клас в България декларират, че през последните 12 месеца не са употребявали някои от по-горе изброените медикаменти без лекарско предписание. Така отговарят 88% от 8 клас, 89% от 9 клас, 85% от 10 клас, 88% от 11 клас, 94% от 12 клас.

92% от учениците от 8 до 12 клас в България декларират, че през последните 30 дни не са употребявали някои от по-горе изброените медикаменти без лекарско предписание. Така отговарят 89% от 8 клас, 93% от 9 клас, 89% от 10 клас, 91% от 11 клас, 96% от 12 клас.

Данните подробно са представени в Таблица 10 и Таблица 11.

Таблица 10

ПРЕЗ ПОСЛЕДНИТЕ 12 МЕСЕЦА- КОЛКО ЧЕСТО БЕЗ ЛЕКАРСКО ПРЕДПИСАНИЕ СТЕ УПОТРЕБЯВАЛИ НЯКОИ ОТ МЕДИКАМЕНТИТЕ ОТ ПРЕДИШНИЯ ВЪПРОС?	В КОЙ КЛАС СТЕ? (%)					Общо
	8 клас	9 клас	10 клас	11 клас	12 клас	
1-2 дни годишно	4,2	3,5	3,6	3,0	1,8	3,3
3-10 дни годишно	1,8	2,1	1,7	1,8	1,4	1,8
Средно веднъж месечно	0,7	1,4	1,6	1,0	0,9	1,1
Средно 2-4 дни месечно	0,7	1,7	1,3	0,1	0,5	0,9
Средно 2-4 дни седмично	0,5	0,6	0,6	0,4	0,8	0,6
5 и повече дни седмично	0,0	0,0	0,1	0,1	0,0	0,0
Не съм употребявал/а през последните 12 месеца	87,7	88,7	84,9	88,2	93,8	88,6
Без отговор	4,4	2,1	6,2	5,3	0,8	3,7

Таблица 11

ПРЕЗ ПОСЛЕДНИТЕ 30 ДНИ- КОЛКО ЧЕСТО БЕЗ ЛЕКАРСКО ПРЕДПИСАНИЕ СТЕ УПОТРЕБЯВАЛИ НЯКОИ ОТ МЕДИКАМЕНТИТЕ ОТ ПРЕДИШНИЯ ВЪПРОС?	В КОЙ КЛАС СТЕ? (%)					Общо
	8 клас	9 клас	10 клас	11 клас	12 клас	
Веднъж	2,7	1,9	2,1	1,7	1,6	2,0
2-3 дни	1,2	1,4	1,1	0,7	0,0	0,9
4-9 дни	0,6	0,6	0,6	0,7	0,1	0,5
10-19 дни	0,2	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1
20 дни и повече	0,5	0,2	0,6	0,6	1,0	0,6
Не съм употребявал/а през последните 30 дни	89,4	93,1	88,6	91,4	96,0	91,6
Без отговор	5,4	2,9	7,0	5,0	1,2	4,3

Болшинството (84%) от учениците от 8 до 12 клас в България декларират, че никога не са употребявали медикаменти заедно с алкохол. Така отговарят 85% от 8 клас, 88% от 9 клас, 85% от 10 клас, 81% от 11 клас, 80% от 12 клас, 83% от всички момчета и 85% от всички момичета от 8-12 клас.

Разпределението по класове е представено в Таблица 12.

Таблица 12

ПИЛ ЛИ СТЕ НИКОГА ХАПЧЕТА, МЕДИКАМЕНТИ ЗАЕДНО С АЛКОХОЛ?	В КОЙ КЛАС СТЕ? (%)					Общо
	8 клас	9 клас	10 клас	11 клас	12 клас	
Да, пил/а съм през последните 30 дни	3,1	3,2	2,5	2,2	4,8	3,2
Да, но не през последните 30 дни, а през последните 12 месеца	3,2	3,5	4,5	5,1	5,8	4,4
Да, но преди повече от 12 месеца	4,4	4,5	4,7	8,0	8,4	5,9
Никога не съм пил/а хапчета, медикаменти заедно с алкохол	85,3	87,6	84,8	80,6	79,9	83,9
Без отговор	3,9	1,2	3,4	4,0	1,0	2,7

На въпроса „Ако сте приемал/а медикаменти (сънотворни, успокоителни, антидепресанти), как си ги набавихте последния път?“, болшинството (90%) от учениците от 8 до 12 клас в България декларират, че никога не са приемали такива медикаменти. Така отговарят 92% от 8 клас, 90% от 9 клас, 89% от 10 клас, 89% от 11 клас, 89% от 12 клас, 91% от всички момчета и 89% от всички момичета от 8-12 клас.

6% от учениците заявяват, че са си набавили такива медикаменти с рецепта от техния лекар.

3% от учениците споделят, че са си набавили такива медикаменти от техен приятел, познат или роднина.

III. Нагласи към употребата на тютюн - цигари, пури или лула. **Нагласи към употребата на наргиле**

III.1. Нагласи към употребата на тютюн – цигари, пури и лула

Данните от проучването сочат, че 45% от учениците в 8-12 клас в училищата на територията на България са пушили цигара, пура или лула поне веднъж през живота си. Това твърдят 39% от учениците в 8 клас, 33% от 9 клас, 46% от 10 клас, 56% от 11 клас и 57% от 12 клас (Таблица 13), както и 46% от момчетата и 45% от момчетата от всички класове (8-12 клас) в България.

Таблица 13

НЯКОГА ПРЕЗ ЖИВАТА СИ ПУШИЛ/А ЛИ СТЕ ТЮТЮН - ЦИГАРИ, ПУРИ ИЛИ ЛУЛА?	В КОЙ КЛАС СТЕ? (%)					Общо
	8 клас	9 клас	10 клас	11 клас	12 клас	
Да	38,5	32,9	45,7	56,3	56,6	45,3
Не	61,5	67,1	54,3	43,7	43,4	54,7

18% от учениците, които са пушили някога, са запалили първата си цигара на възраст до 9 години. От пушилите някога ученици първата си цигара до 9 годишна възраст са запалили 20% от 8 клас и 16% от 9 клас, 18% от 10 клас, 17% от 11 клас, 18% от 12 клас, 19% от момчетата и 16% от момчетата.

На 10 години първата си цигара са запалили 14% от пушилите някога ученици. Сред пушилите някога, първата си цигара на 10 години са запалили 10% от 8 клас и 25% от 9 клас, 12% от 10 клас, 16% от 11 клас, 11% от 12 клас, 14% от момчетата и 15% от момчетата.

На 11 години първата си цигара са запалили 13% от пушилите някога ученици. Сред пушилите някога, първата си цигара на 11 години са запалили 16% от 8 клас и 17% от 9 клас, 12% от 10 клас, 14% от 11 клас, 9% от 12 клас, 13% от момчетата и 13% от момичетата.

На 12 години първата си цигара са запалили 15% от пушилите някога ученици. Сред пушилите някога, първата си цигара на 12 години са запалили 21% от 8 клас и 16% от 9 клас, 14% от 10 клас, 11% от 11 клас, 15% от 12 клас, 15% от момчетата и 15% от момичетата.

На 13 години първата си цигара са запалили 13% от пушилите някога ученици. Сред пушилите някога, първата си цигара на 13 години са запалили 10% от 8 клас и 20% от 9 клас, 10% от 10 клас, 16% от 15 клас, 9% от 12 клас, 13% от момчетата и 13% от момичетата.

На 14 години първата си цигара са запалили 12% от пушилите някога ученици. Сред пушилите някога, първата си цигара на 14 години са запалили 13% от 8 клас и 9% от 9 клас, 15% от 10 клас, 11% от 11 клас, 12% от 12 клас, 11% от момчетата и 13% от момичетата.

На 15 и повече години първата си цигара са запалили 15% от пушилите някога ученици. Сред пушилите някога, първата си цигара на 15 и повече години са запалили 0,3% от 8 клас и 6% от 9 клас, 19% от 10 клас, 16% от 11 клас, 27% от 12 клас, 15% от момчетата и 15% от момичетата.

Таблица 14 обобщава отговорите на учениците по класове.

Таблица 14

НА КОЛКО ГОДИНИ БЯХТЕ, КОГАТО ЗАПАЛИХТЕ ПЪРВАТА СИ ЦИГАРА?	В КОЙ КЛАС СТЕ? (%)					Общо
	8 клас	9 клас	10 клас	11 клас	12 клас	
до 9 години	19,8	16,4	18,1	16,7	17,5	17,7
на 10 години	10,1	24,5	11,6	15,9	11,1	14,2
на 11 години	16,4	17,4	11,6	13,7	9,0	13,2
на 12 години	21,4	16,1	13,6	11,4	15,0	15,2
на 13 години	19,2	10,4	11,3	15,2	9,0	12,8
на 14 години	12,9	9,4	14,9	10,9	11,8	12,1
На 15 и повече години	0,3	5,7	18,9	16,2	26,7	14,8

През последните 24 часа (спрямо деня на попълване на анкетната карта) са пушили 59% от тези, които са споделили, че са пушили поне веднъж в живота си. Това са 61% от 8 клас, 55% от 9 клас, 64% от 10 клас, 56% от 11 клас и 58% от 12 клас. От всички ученици, които някога са пушили, пушилите момчета през последните 24 часа са 60%, а момчетата, пушили през последните 24 часа са 58%.

През последните 30 дни, но не и през последните 24 часа (спрямо деня на попълване на анкетната карта) са пушили 13% от учениците, които някога са пушили. От пушилите ученици 17% са от 8 клас, 13% от 9 клас, 15% от 10 клас, 11% от 11 клас и 9% от 12 клас. От всички пушили някога ученици 12% от момчетата и 13% от момчетата са дали отговор, че са пушили през последните 30 дни, но не през последните 24 часа.

През последните 12 месеца, но не и през последните 30 дни са пушили 11% от пушилите някога ученици. От пушилите ученици 4% са от 8 клас, 4% от 9 клас, 8% от 10 клас, 17% от 11 клас и 17% от 12 клас. 9% от момчетата и 12% от момчетата, които са пушили някога, са пушили през последните 12 месеца, но не и през последните 30 дни.

Преди повече от 12 месеца са пушили 18% от учениците, които са пушили някога. От пушилите ученици 18% са от 8 клас, 28% от 9 клас, 13% от 10 клас, 16% от 11 клас и 17% от 12 клас. От всички ученици, пушили някога, 19% от момчетата и 17% от момчетата са отговорили, че са пушили преди повече от 12 месеца.

Таблица 15 обобщава отговорите на учениците по класове.

Таблица 15

КОГА ЗА ПОСЛЕДНО СТЕ ПУШИЛ/А ТЮТЮН - ЦИГАРИ, ПУРИ ИЛИ ЛУЛА?	В КОЙ КЛАС СТЕ? (%)					Общо
	8 клас	9 клас	10 клас	11 клас	12 клас	
Пуших през последните 24 часа	60,7	55,2	64,1	56,0	57,8	58,8
През последните 30 дни, но не през последните 24 часа	16,7	12,7	15,3	11,1	8,5	12,6
Не през последните 30 дни, но съм пушил/а през последните 12 месеца	4,3	4,0	7,5	16,7	16,7	10,6
Пушил/а съм преди повече от 12 месеца	18,3	28,1	13,1	16,2	17,0	18,0

58% от пушилите някога ученици са пушили 5 и повече дни седмично през последните 12 месеца. Това декларират 61% са от 8 клас, 57% от 9 клас, 58% от 10 клас, 55% от 11 клас и 58% от 12 клас, 59% от всички момчета и 56% от всички момичета.

10% от пушилите някога ученици са пушили средно 2-4 дни седмично през последните 12 месеца. Това декларират 7% са от 8 клас, 19% от 9 клас, 10% от 10 клас, 9% от 11 клас и 9% от 12 клас, 7% от всички момчета и 9% от всички момичета.

10% от пушилите някога ученици са пушили 1-2 дни годишно през последните 12 месеца. Това декларират 6% са от 8 клас, 8% от 9 клас, 13% от 10 клас, 10% от 11 клас и 11% от 12 клас, 10% от всички момчета и 10% от всички момичета. Разпределението на отговорите на учениците по клас са представени в Таблица 16.

Таблица 16

ПРЕЗ ПОСЛЕДНИТЕ 12 МЕСЕЦА - В КОЛКО ДНИ СТЕ ПУШИЛ ЦИГАРИ, ПУРИ ИЛИ ЛУЛА?	В КОЙ КЛАС СТЕ? (%)					Общо
	8 клас	9 клас	10 клас	11 клас	12 клас	
1-2 дни годишно	6,1%	8,4%	13,0%	10,0%	10,8%	9,9%
3-10 дни годишно	7,6%	2,8%	4,9%	7,6%	6,4%	6,0%
Средно веднъж месечно	9,8%	6,0%	6,4%	7,0%	6,6%	7,1%
Средно 2-4 дни месечно	5,3%	6,5%	6,1%	9,4%	9,4%	7,5%
Средно 2-4 дни седмично	7,2%	19,1%	9,8%	8,5%	9,1%	10,2%
5 и повече дни седмично	61,4%	57,2%	58,4%	54,8%	57,7%	57,8%
Без отговор	2,7%	0,0%	1,4%	2,6%	0,0%	1,4%

55% от пушилите някога ученици са пушили 20 и повече дни през последните 30 дни. Това декларират 59% са от 8 клас, 56% от 9 клас, 58% от 10 клас, 48% от 11 клас и 56% от 12 клас, 57% от всички момчета и 54% от всички момичета.

11% от пушилите някога ученици са пушили веднъж през последните 30 дни. Това декларират 16% са от 8 клас, 9% от 9 клас, 11% от 10 клас, 14% от 11 клас и 5% от 12 клас, 10% от всички момчета и 11% от всички момичета.

8% от пушилите някога ученици са пушили 2-3 дни през последните 30 дни. Това декларират 8% са от 8 клас, 8% от 9 клас, 10% от 10 клас, 7% от 11 клас и 6% от 12 клас, 8%

от всички момчета и 8% от всички момичета.

12% от пушилите някога ученици заявяват, че не са пушили през последните 30 дни. Това декларират 5% са от 8 клас, 5% от 9 клас, 8% от 10 клас, 20% от 11 клас и 20% от 12 клас, 11% от всички момчета и 14% от всички момичета.

Разпределението на отговорите на учениците по клас е представено в Таблица 17.

Таблица 17

ПРЕЗ ПОСЛЕДНИТЕ 30 ДНИ - В КОЛКО ДНИ СТЕ ПУШИЛ ЦИГАРИ, ПУРИ ИЛИ ЛУЛА?	В КОЙ КЛАС СТЕ? (%)					Общо
	8 клас	9 клас	10 клас	11 клас	12 клас	
Веднъж	15,9	8,8	11,0	13,5	4,7	10,6
2-3 дни	8,3	8,4	10,4	7,3	6,1	8,0
4-9 дни	7,6	7,0	4,6	5,0	2,8	5,1
10-19 дни	2,3	14,4	6,9	4,7	9,9	7,4
20 дни и повече	59,1	56,3	57,8	47,5	56,4	55,2
Не съм пушил/а през последните 30 дни	4,9	5,1	7,8	19,6	19,9	12,4
Без отговор	1,9	0,0	1,4	2,3	0,3	1,2

През дните от последния месец 27% от пушилите някога ученици са пушили от 4 до 7 цигари дневно. Това декларират 29% са от 8 клас, 33% от 9 клас, 28% от 10 клас, 26% от 11 клас и 23% от 12 клас, 27% от всички момчета и 28% от всички момичета.

8 до 12 цигари дневно през дните от последния месец са пушили 25% от пушилите някога ученици. Това декларират 27% са от 8 клас, 30% от 9 клас, 24% от 10 клас, 20% от 11 клас и 29% от 12 клас, 27% от всички момчета и 24% от всички момичета.

15% от пушилите някога ученици декларират, че са пушили 2-3 цигари дневно през дните от последния месец. Това декларират 16% са от 8 клас, 17% от 9 клас, 17% от 10 клас, 15% от 11 клас и 12% от 12 клас, 15% от всички момчета и 15% от всички момичета.

11% от всички ученици, които са пушили някога заявяват, че не са пушили през

последния месец. Това декларират 5% са от 8 клас, 4% от 9 клас, 7% от 10 клас, 20% от 11 клас и 18% от 12 клас, 10% от всички момчета и 13% от всички момичета.

Разпределението на отговорите на учениците по клас е представено в Таблица 18.

Таблица 18

ПРЕЗ ДНИТЕ ОТ ПОСЛЕДНИЯ МЕСЕЦ, КОГАТО СТЕ ПУШИЛ/А, ОБИКНОВЕНО КОЛКО ЦИГАРИ НА ДЕН ПУШИХТЕ?	В КОЙ КЛАС СТЕ? (%)					Общо
	8 клас	9 клас	10 клас	11 клас	12 клас	
До 1 цигара дневно	10,2%	6,0%	10,4%	8,8%	5,5%	8,2%
2-3 цигари дневно	15,5%	16,7%	16,5%	15,0%	12,4%	15,1%
От 4 до 7 цигари дневно	28,8%	33,5%	27,7%	26,1%	23,2%	27,3%
От 8 до 12 цигари дневно	26,9%	29,8%	24,0%	19,6%	28,5%	25,4%
От 13 до 17 цигари дневно	9,5%	6,5%	9,0%	7,6%	7,5%	8,0%
От 18 до 20 цигари дневно	2,7%	2,8%	2,6%	2,1%	2,8%	2,6%
Повече от 20 цигари дневно	1,1%	,5%	2,3%	2,1%	2,2%	1,8%
Не съм пушил/а през последните 30 дни	5,3%	4,2%	7,2%	17,9%	17,7%	11,3%
Без отговор	0,0%	0,0%	0,3%	0,9%	0,3%	0,3%

III.2. Нагласи към употребата на наргиле

Данните от проучването сочат, че 36% от учениците в 8-12 клас в училищата на територията на България са пушили наргиле поне веднъж през живота си. Това твърдят 22% от учениците в 8 клас, 20% от 9 клас, 42% от 10 клас, 48% от 11 клас и 51% от 12 клас (Таблица 19), както и 36% от момчетата и 36% от момчетата от всички класове (8-12 клас) в България.

Таблица 19

НЯКОГА ПРЕЗ ЖИВАТА СИ ПУШИЛ/А ЛИ СТЕ НАРГИЛЕ?	В КОЙ КЛАС СТЕ? (%)					Общо
	8 клас	9 клас	10 клас	11 клас	12 клас	
Да	22,3%	20,3%	41,6%	48,1%	50,8%	35,8%
Не	77,7%	79,7%	58,4%	51,9%	49,2%	64,2%

33% от учениците, които са пушили наргиле някога, са пушили наргиле за първи път на възраст 15 и повече години. Това твърдят 21% от 9 клас, 34% от 10 клас, 34% от 11 клас, 54% от 12 клас, 33% от момчетата и 34% от момчетата.

25% от учениците, които са пушили наргиле някога, са пушили наргиле за първи път на 14 години. Това твърдят 25% от 8 клас, 34% от 9 клас, 32% от 10 клас, 19% от 11 клас, 19% от 12 клас, 25% от момчетата и 25% от момчетата.

21% от учениците, които са пушили наргиле някога, са пушили наргиле за първи път на 13 години. Това твърдят 41% от 8 клас, 24% от 9 клас, 19% от 10 клас, 19% от 11 клас, 13% от 12 клас, 23% от момчетата и 19% от момчетата.

13% от учениците, които са пушили наргиле някога, са пушили наргиле за първи път на 12 години. Това твърдят 22% от 8 клас, 11% от 9 клас, 9% от 10 клас, 20% от 11 клас, 8% от 12 клас, 11% от момчетата и 15% от момчетата.

6% от учениците, които са пушили наргиле някога, са пушили наргиле за първи път на 11 години; 2% - на 10 години, под 1% са пушили наргиле за първи път на възраст до 9 години.

Таблица 20 обобщава отговорите на учениците по класове.

Таблица 20

НА КОЛКО ГОДИНИ БЯХТЕ, КОГАТО ПУШИХТЕ ЗА ПЪРВИ ПЪТ НАРГИЛЕ?	В КОЙ КЛАС СТЕ? (%)					Общо
	8 клас	9 клас	10 клас	11 клас	12 клас	
до 9 години	0,0%	0,6%	0,3%	0,0%	1,2%	0,5%
на 10 години	1,9%	3,7%	2,0%	1,7%	1,2%	1,9%
на 11 години	10,5%	5,6%	4,2%	6,8%	3,2%	5,5%
на 12 години	21,6%	11,2%	8,7%	19,7%	8,2%	12,9%
на 13 години	41,4%	23,6%	19,1%	18,6%	13,7%	20,9%
на 14 години	24,7%	34,2%	31,5%	19,0%	19,0%	24,9%
На 15 и повече години	0,0%	21,1%	34,3%	34,2%	53,5%	33,4%

През последните 24 часа (спрямо деня на попълване на анкетната карта) наргиле са пушили 5% от тези ученици, които са споделили, че са пушили наргиле поне веднъж в живота си. Това са 6% от 8 клас, 5% от 9 клас, 3% от 10 клас, 6% от 11 клас и 4% от 12 клас, 5% от всички момчета и 4% от всички момичета.

През последните 30 дни, но не и през последните 24 часа (спрямо деня на попълване на анкетната карта) наргиле са пушили 25% от тези ученици, които са споделили, че са пушили наргиле поне веднъж в живота си. Това са 26% от 8 клас, 20% от 9 клас, 27% от 10 клас, 28% от 11 клас и 23% от 12 клас, 25% от всички момчета и 25% от всички момичета.

През последните 12 месеца, но не и през последните 30 дни наргиле са пушили 36% от тези ученици, които са споделили, че са пушили наргиле поне веднъж в живота си. Това са 39% от 8 клас, 43% от 9 клас, 43% от 10 клас, 28% от 11 клас и 34% от 12 клас, 35% от всички момчета и 38% от всички момичета.

Преди повече от 12 месеца наргиле са пушили 33% някога пушилите наргиле. Такъв отговор дават 28% са от 8 клас, 32% от 9 клас, 28% от 10 клас, 37% от 11 клас и 28% от 12 клас, 35% от момчетата и 32% от момичетата.

Таблица 21 обобщава отговорите на учениците по класове.

Таблица 21

КОГА ЗА ПОСЛЕДНО СТЕ ПУШИЛ/А НАРГИЛЕ?	В КОЙ КЛАС СТЕ? (%)					Общо
	8 клас	9 клас	10 клас	11 клас	12 клас	
Пуших през последните 24 часа	5,9%	4,9%	2,8%	5,7%	4,3%	4,6%
През последните 30 дни, но не през последните 24 часа	26,2%	20,1%	26,8%	28,2%	23,0%	25,2%
Не през последните 30 дни, но съм пушил/а през последните 12 месеца	39,0%	42,9%	42,5%	27,6%	34,3%	36,4%
Пушил/а съм преди повече от 12 месеца	27,8%	32,1%	27,9%	37,1%	38,4%	33,4%
Без отговор	1,1%	0,0%	0,0%	1,4%	0,0%	0,5%

44% от учениците, пушили наргиле някога, са пушили наргиле средно веднъж месечно през последните 12 месеца. Това декларират 37% са от 8 клас, 43% от 9 клас, 40% от 10 клас, 50% от 11 клас и 48% от 12 клас, 44% от всички момчета и 44% от всички момичета.

22% от учениците, пушили наргиле някога, са пушили наргиле от 3-10 дни годишно през последните 12 месеца. Това декларират 21% са от 8 клас, 24% от 9 клас, 24% от 10 клас, 17% от 11 клас и 23% от 12 клас, 21% от всички момчета и 23% от всички момичета.

16% от учениците, пушили наргиле някога, са пушили наргиле 1-2 дни годишно през последните 12 месеца. Това декларират 20% са от 8 клас, 19% от 9 клас, 19% от 10 клас, 10% от 11 клас и 17% от 12 клас, 15% от всички момчета и 18% от всички момичета. Разпределението на отговорите на учениците по клас са представени в Таблица 22.

Таблица 22

В КОЛКО ДНИ ПРЕЗ ПОСЛЕДНИТЕ 12 МЕСЕЦА СТЕ НАРГИЛЕ?	В КОЙ КЛАС СТЕ? (%)					Общо
	8 клас	9 клас	10 клас	11 клас	12 клас	
1-2 дни годишно	6,1%	8,4%	13,0%	10,0%	10,8%	9,9%
3-10 дни годишно	7,6%	2,8%	4,9%	7,6%	6,4%	6,0%
Средно веднъж месечно	9,8%	6,0%	6,4%	7,0%	6,6%	7,1%
Средно 2-4 дни месечно	5,3%	6,5%	6,1%	9,4%	9,4%	7,5%
Средно 2-4 дни седмично	7,2%	19,1%	9,8%	8,5%	9,1%	10,2%
5 и повече дни седмично	61,4%	57,2%	58,4%	54,8%	57,7%	57,8%
Без отговор	2,7%	0,0%	1,4%	2,6%	0,0%	1,4%

IV. Нагласи към употребата на алкохол

60% от учениците от 8, 9, 10, 11 и 12 клас в училищата на територията на България заявяват, че са пили алкохол поне веднъж в живота си. Така твърдят 43% от учениците от 8 клас, 45% от 9 клас, 69% от 10 клас, 71% от 11 клас и 75% от учениците от 12 клас, 60% от всички момчета и 60% от всички момичета.

Таблица 23 обобщава отговорите на учениците по класове.

Таблица 23

ПОНЕ ВЕДНЪЖ В ЖИВОТА СИ ПИЛ/А ЛИ СТЕ АЛКОХОЛ?	В КОЙ КЛАС СТЕ? (%)					Общо
	8 клас	9 клас	10 клас	11 клас	12 клас	
Да	42,8%	44,5%	69,2%	70,7%	74,7%	59,6%
Не	57,2%	55,5%	30,8%	29,3%	25,3%	40,4%

19% от учениците, които са пили алкохол някога, са изпили първото си питие на възраст 15 и повече години. Това твърдят 12% от 9 клас, 21% от 10 клас, 23% от 11 клас, 31% от 12 клас, 19% от момчетата и 21% от момичетата.

18% от учениците, които са пили алкохол някога, са изпили първото си питие на 12 години. Това твърдят 21% от 8 клас, 21% от 9 клас, 19% от 10 клас, 17% от 11 клас, 15% от 12 клас, 19% от момчетата и 21% от момичетата.

14% от учениците, които са пили алкохол някога, са изпили първото си питие на 14 години. Това твърдят 18% от 8 клас, 15% от 9 клас, 17% от 10 клас, 12% от 11 клас, 9% от 12 клас, 13% от момчетата и 14% от момичетата.

13% от учениците, които са пили алкохол някога, са изпили първото си питие на 13 години. Това твърдят 20% от 8 клас, 14% от 9 клас, 12% от 10 клас, 12% от 11 клас, 9% от 12 клас, 12% от момчетата и 13% от момичетата.

13% от учениците, които са пили алкохол някога, са изпили първото си питие на 11 години. Това твърдят 14% от 8 клас, 14% от 9 клас, 10% от 10 клас, 13% от 11 клас, 14% от 12 клас, 13% от момчетата и 13% от момичетата.

12% от учениците, които са пили алкохол някога, са изпили първото си питие на 10 години. Това твърдят 13% от 8 клас, 15% от 9 клас, 12% от 10 клас, 11% от 11 клас, 12% от 12 клас, 13% от момчетата и 12% от момичетата.

11% от учениците, които са пили алкохол някога, са изпили първото си питие на възраст до 9 години. Това твърдят 14% от 8 клас, 8% от 9 клас, 10% от 10 клас, 13% от 11 клас, 10% от 12 клас, 11% от момчетата и 10% от момичетата.

Таблица 24 обобщава отговорите на учениците по класове.

Таблица 24

НА КОЛКО ГОДИНИ БЯХТЕ, КОГАТО ИЗПИХТЕ ПЪРВОТО СИ ПИТИЕ?	В КОЙ КЛАС СТЕ? (%)					Общо
	8 клас	9 клас	10 клас	11 клас	12 клас	
до 9 години	14,0%	8,3%	9,7%	12,7%	10,2%	10,8%
на 10 години	12,8%	15,0%	12,2%	10,5%	12,1%	12,4%
на 11 години	14,3%	14,2%	9,8%	12,7%	13,7%	12,7%
на 12 години	20,7%	20,9%	19,1%	17,2%	15,0%	18,3%
на 13 години	20,4%	14,4%	11,7%	11,8%	8,5%	12,7%
на 14 години	17,7%	15,2%	16,6%	11,6%	9,1%	13,7%
На 15 и повече години	0,0%	12,0%	20,9%	23,4%	31,3%	19,3%

През последните 30 дни (спрямо деня на попълване на анкетната карта) алкохол са пили 61% от учениците, които някога са пили алкохол. Това заявяват 46% от 8 клас, 49% от 9 клас, 62% от 10 клас, 68% от 11 клас, 72% от 12 клас, 61% от момчетата и 60% от момичетата.

През последните 12 месеца, но не и през последните 30 дни (спрямо деня на попълване на анкетната карта) алкохол са пили 29% от учениците, които някога са пили алкохол. Това заявяват 39% от 8 клас, 34% от 9 клас, 29% от 10 клас, 25% от 11 клас, 21% от 12 клас, 29% от момчетата и 28% от момичетата.

Преди повече от 12 месеца (спрямо деня на попълване на анкетната карта) алкохол са пили 10% от учениците, които някога са пили алкохол. Това заявяват 15% от 8 клас, 17% от 9 клас, 10% от 10 клас, 7% от 11 клас, 7% от 12 клас, 9% от момчетата и 11% от момичетата.

Таблица 25 обобщава отговорите на учениците по класове.

Таблица 25

КОГА ЗА ПОСЛЕДНО СТЕ ПИЛ/А АЛКОХОЛ?	В КОЙ КЛАС СТЕ? (%)					Общо
	8 клас	9 клас	10 клас	11 клас	12 клас	
През последните 30 дни	45,7%	48,5%	61,6%	67,7%	71,5%	60,7%
Не през последните 12 месеца, но не през последните 30 дни	39,3%	34,2%	28,6%	25,4%	21,2%	28,7%
Преди повече от 12 месеца	14,8%	16,8%	9,8%	6,5%	7,1%	10,4%
Без отговор	0,3%	0,5%	0,0%	0,4%	0,2%	0,2%

25% от учениците, пили алкохол някога, са пили алкохол средно 2-4 дни месечно през последните 12 месеца. Това декларират 17% са от 8 клас, 23% от 9 клас, 23% от 10 клас, 26% от 11 клас и 32% от 12 клас, 25% от всички момчета и 25% от всички момичета.

22% от учениците, пили алкохол някога, са пили алкохол 3-10 дни годишно през последните 12 месеца. Това декларират 28% са от 8 клас, 25% от 9 клас, 25% от 10 клас, 19% от 11 клас и 17% от 12 клас, 20% от всички момчета и 24% от всички момичета.

21% от учениците, пили алкохол някога, са пили алкохол средно веднъж месечно през последните 12 месеца. Това декларират 14% са от 8 клас, 21% от 9 клас, 21% от 10 клас, 25% от 11 клас и 22% от 12 клас, 23% от всички момчета и 20% от всички момичета.

14% от учениците, пили алкохол някога, са пили алкохол 1-2 дни годишно през последните 12 месеца. Това декларират 21% са от 8 клас, 17% от 9 клас, 12% от 10 клас, 11% от 11 клас и 11% от 12 клас, 13% от всички момчета и 14% от всички момичета.

4% от учениците, пили алкохол някога, са пили алкохол 5 и повече дни седмично през последните 12 месеца. Това декларират 5% от учениците от 8 клас, 4% от 9 клас, 4% от 10 клас, 4% от 11 клас и 4% от 12 клас, 5% от всички момчета и 4% от всички момичета.

3% от учениците не са дали отговор на този въпрос.

Разпределението на отговорите на учениците по клас са представени в Таблица 26.

Таблица 26

ПРЕЗ ПОСЛЕДНИТЕ 12 МЕСЕЦА, В КОЛКО ДНИ СТЕ ПИЛ/А АЛКОХОЛНИ ПИТИЕТА?	В КОЙ КЛАС СТЕ? (%)					Общо
	8 клас	9 клас	10 клас	11 клас	12 клас	
1-2 дни годишно	21,3%	17,4%	12,3%	10,7%	10,5%	13,6%
3-10 дни годишно	28,2%	24,6%	25,4%	18,7%	17,4%	22,3%
Средно веднъж месечно	13,8%	21,0%	21,4%	24,8%	22,3%	21,2%
Средно 2-4 дни месечно	16,7%	23,1%	22,5%	26,3%	31,7%	24,8%
Средно 2-4 дни седмично	7,5%	8,4%	10,1%	12,2%	13,7%	10,8%
5 и повече дни седмично	4,6%	4,2%	4,2%	4,2%	3,8%	4,2%
Без отговор	7,9%	1,5%	4,1%	3,2%	0,6%	3,1%

27% от учениците, пили алкохол някога, са пили алкохол средно 2-3 дни през последните 30 дни. Това декларират 24% са от 8 клас, 23% от 9 клас, 25% от 10 клас, 30% от 11 клас и 32% от 12 клас, 27% от всички момчета и 28% от всички момичета.

25% от учениците, пили алкохол някога, са пили алкохол веднъж през последните 30 дни. Това декларират 26% са от 8 клас, 28% от 9 клас, 25% от 10 клас, 26% от 11 клас и 23% от 12 клас, 23% от всички момчета и 27% от всички момичета.

11% от учениците, пили алкохол някога, са пили алкохол средно 4-9 дни през последните 30 дни. Това декларират 6% са от 8 клас, 8% от 9 клас, 12% от 10 клас, 12% от 11 клас и 14% от 12 клас, 13% от всички момчета и 10% от всички момичета.

24% от учениците, пили алкохол някога, декларират, че не са пили алкохол през последните 30 дни. Това декларират 31% са от 8 клас, 34% от 9 клас, 23% от 10 клас, 19% от 11 клас и 20% от 12 клас, 25% от всички момчета и 24% от всички момичета.

5% от учениците, пили алкохол някога, са пили алкохол средно 10-19 дни през последните 30 дни.

4% от учениците, пили алкохол някога, са пили алкохол 20 и повече дни през последните 30 дни.

3% от учениците не са дали отговор на този въпрос.

Разпределението на отговорите на учениците по клас са представени в Таблица 27.

Таблица 27

ПРЕЗ ПОСЛЕДНИТЕ 30 ДНИ, В КОЛКО ДНИ СТЕ ПИЛ/А АЛКОХОЛНИ ПИТИЕТА?	В КОЙ КЛАС СТЕ? (%)					Общо
	8 клас	9 клас	10 клас	11 клас	12 клас	
Веднъж	26,2%	27,8%	24,5%	25,6%	23,3%	25,2%
2-3 дни	23,9%	22,8%	24,7%	29,6%	31,9%	27,1%
4-9 дни	5,9%	8,1%	12,2%	12,2%	14,1%	11,1%
10-19 дни	2,0%	2,4%	5,7%	6,3%	4,7%	4,6%
20 дни и повече	3,0%	4,5%	5,0%	4,2%	4,7%	4,4%
Не съм пил/а през последните 30 дни	30,8%	33,5%	23,4%	18,7%	20,3%	24,2%
Без отговор	8,2%	0,9%	4,6%	3,4%	1,1%	3,4%

33% от учениците, пили алкохол някога, заявяват, че преди повече от 12 месеца са пили по 6 и повече пътиета в рамките на няколко часа. Това декларират 35% от учениците от 8 клас, 34% от 9 клас, 31% от 10 клас, 31% от 11 клас и 35% от 12 клас, 30% от всички момчета и 37% от всички момичета.

32% от учениците, пили алкохол някога, заявяват, че през последните 12 месеца, но през последните 30 дни са пили по 6 и повече пътиета в рамките на няколко часа. Това декларират 28% са от 8 клас, 35% от 9 клас, 32% от 10 клас, 32% от 11 клас и 33% от 12 клас, 34% от всички момчета и 31% от всички момичета.

24% от учениците, пили алкохол някога, заявяват, че през последните 30 дни са пили по 6 и повече пътиета в рамките на няколко часа. Това декларират 20% са от 8 клас, 20% от 9 клас, 25% от 10 клас, 26% от 11 клас и 27% от 12 клас, 26% от всички момчета и 22% от всички момичета.

22% от учениците, пили алкохол някога, заявяват, че през последния месец в дните, в които консумират алкохол, обикновено пият по едно питие. Това декларират 20% са от 8 клас, 27% от 9 клас, 20% от 10 клас, 22% от 11 клас и 22% от 12 клас, 21% от всички момчета и 23% от всички момичета.

22% от учениците, пили алкохол някога, заявяват, че през последния месец в дните, в които консумират алкохол, обикновено пият по едно питие. Това декларират 20% от учениците от 8 клас, 27% от 9 клас, 20% от 10 клас, 22% от 11 клас и 22% от 12 клас, 21% от всички момчета и 23% от всички момичета.

18% от учениците, пили алкохол някога, заявяват, че през последния месец в дните, в които консумират алкохол, обикновено пият по две питиета. Това декларират 12% от учениците от 8 клас, 15% от 9 клас, 20% от 10 клас, 17% от 11 клас и 22% от 12 клас, 16% от всички момчета и 20% от всички момичета.

12% от учениците, пили алкохол някога, заявяват, че през последния месец в дните, в които консумират алкохол, обикновено пият по три питиета. Това декларират 10% от учениците от 8 клас, 11% от 9 клас, 11% от 10 клас, 15% от 11 клас и 12% от 12 клас, 12% от всички момчета и 12% от всички момичета.

10% от учениците, пили алкохол някога, заявяват, че през последния месец в дните, в които консумират алкохол, обикновено пият по 7 или повече питиета. Това декларират 9% от учениците от 8 клас, 8% от 9 клас, 9% от 10 клас, 12% от 11 клас и 11% от 12 клас, 11% от всички момчета и 9% от всички момичета.

15% от учениците, пили алкохол някога, заявяват, че не са консумирали алкохол през последния месец. Това декларират 26% от учениците от 8 клас, 24% от 9 клас, 12% от 10 клас, 11% от 11 клас и 12% от 12 клас, 15% от всички момчета и 16% от всички момичета.

6% от учениците, пили алкохол някога, заявяват, че през последния месец в дните, в които консумират алкохол, обикновено пият по 6 питиета.

5% от учениците, пили алкохол някога, заявяват, че през последния месец в дните, в които консумират алкохол, обикновено пият по 5 питиета.

38% от учениците, пили алкохол някога, заявяват, че през последните 12 месеца не им се е случвало да се напият. Това декларират 37% от учениците от 8 клас, 50% от 9 клас, 35% от 10 клас, 34% от 11 клас и 38% от 12 клас, 37% от всички момчета и 39% от всички момичета.

32% от учениците, пили алкохол някога, заявяват, че през последните 12 месеца им се е случвало да се напият веднъж или 2 пъти. Това декларират 35% от учениците от 8 клас, 31% от 9 клас, 31% от 10 клас, 33% от 11 клас и 30% от 12 клас, 30% от всички момчета и 34% от всички момичета.

13% от учениците, пили алкохол някога, заявяват, че през последните 12 месеца им се е случвало да се напият между 3 и 10 пъти. Това декларират 13% от учениците от 8 клас, 10% от 9 клас, 17% от 10 клас, 13% от 11 клас и 9% от 12 клас, 12% от всички момчета и 13% от всички момичета.

6% от учениците, пили алкохол някога, заявяват, че през последните 12 месеца им се е случвало да се напият между 2 и 3 дни месечно.

5% от учениците, пили алкохол някога, заявяват, че през последните 12 месеца им се е случвало да се напият средно веднъж месечно.

4% от учениците, пили алкохол някога, заявяват, че през последните 12 месеца им се е случвало да се напият средно веднъж или два пъти седмично.

1% от учениците, пили алкохол някога, заявяват, че през последните 12 месеца им се е случвало да се напият между 3 и 5 дни седмично.

1% от учениците, пили алкохол някога, заявяват, че през последните 12 месеца им се е случвало да се напият 6-7 дни седмично.

1% от учениците, пили алкохол някога, не са дали отговор на този въпрос.

43% от учениците, които някога са пили алкохол, споделят, че пият бира. Такъв отговор са дали 43% от учениците от 8 клас, 44% от 9 клас, 39% от 10 клас, 45% от 11 клас и 42% от 12 клас, 46% от всички момчета и 39% от всички момичета.

40% от учениците, които някога са пили алкохол, споделят, че пият концентрати – ракия, коняк, водка, уиски и др. Такъв отговор са дали 34% от учениците от 8 клас, 38% от 9 клас, 43% от 10 клас, 40% от 11 клас и 40% от 12 клас, 42% от всички момчета и 37% от всички момичета.

35% от учениците, които някога са пили алкохол, споделят, че пият вино. Такъв отговор са дали 30% от учениците от 8 клас, 31% от 9 клас, 35% от 10 клас, 37% от 11 клас и 40% от 12 клас, 31% от всички момчета и 39% от всички момичета.

19% от учениците, които някога са пили алкохол, споделят, че пият коктейли. Такъв отговор са дали 16% от учениците от 8 клас, 16% от 9 клас, 19% от 10 клас, 21% от 11 клас и 21% от 12 клас, 16% от всички момчета и 22% от всички момичета.

29% от учениците, които някога са пили алкохол, споделят, че пият различни питиета и нямат предпочитания. Такъв отговор са дали 32% от учениците от 8 клас, 31% от 9 клас, 29% от 10 клас, 29% от 11 клас и 24% от 12 клас, 30% от всички момчета и 27% от всички момичета.

Таблица 28 обобщава отговорите на учениците по класове.

Таблица 28

ПРЕДИМНО КАКЪВ АЛКОХОЛ ПИЕТЕ? (повече от 1 отговор)	В КОЙ КЛАС СТЕ? (%)					Общо
	8 клас	9 клас	10 клас	11 клас	12 клас	
Бира	43,7	44,3	38,5	45,2	42,4	42,6
Вино	29,8	30,7	34,6	36,8	40,3	35,0
Концентрати - ракия, коняк, водка, уиски и др.	34,3	37,6	43,4	39,7	40,2	39,6
Коктейли	16,4	16,1	19,4	20,7	20,9	19,1
Различно, нямам предпочитания	32,0	30,7	29,1	29,0	23,8	28,5

Учениците, които са пили някога алкохол, споделят, че са имали проблеми вследствие на употребата на алкохол, както следва:

- ✓ 9% от тях са имали проблеми в семейството;
- ✓ 9% от тях са имали проблеми с приятелите;
- ✓ 6% от тях са имали проблеми в училище;
- ✓ 10% от тях са имали проблеми с непознати хора;
- ✓ 3% от тях са имали проблеми с полицията или с детски педагогически стаи;
- ✓ 7% от тях са имали здравословни проблеми.

Резултатите са обобщени в таблица 22 по абсолютни стойности и процент за всеки от споменатите проблеми.

Таблица 29

ИМАЛ(А) ЛИ СТЕ НЯКОГА НЯКОЙ ОТ ПОСОЧЕНИТЕ ДОЛУ ПРОБЛЕМИ ВЪВ ВРЪЗКА С ВАША УПОТРЕБА НА АЛКОХОЛ:		
<i>(отговор „Да“, отговор на всеки ред)</i>	Брой	Процент
Проблеми в семейството	216	9.0
Проблеми с приятелите	223	9.2
Проблеми в училище	148	6.1
Проблеми с непознати хора	241	10
Проблеми с полицията или детски педагогически стаи	81	3.4
Здравословни проблеми	169	7.0

V. Нагласи към употребата на наркотици

81% от учениците от 8, 9, 10, 11 и 12 клас в училищата на територията на България заявяват, че не са присъствали на купон, на който са се вземали наркотици. Така твърдят 85% от учениците от 8 клас, 85% от 9 клас, 81% от 10 клас, 78% от 11 клас и 76% от учениците от 12 клас, 81% от всички момчета и 82% от всички момичета.

11% са присъствали 1-2 пъти. Това са 9% от учениците от 8 клас, 10% от 9 клас, 12% от 10 клас, 12% от 11 клас и 14% от учениците от 12 клас, 11% от всички момчета и 11% от всички момичета.

7% от учениците са присъствали често на купони, на които са се вземали наркотици. Това са 5% от учениците от 8 клас, 5% от 9 клас, 7% от 10 клас, 9% от 11 клас и 10% от учениците от 12 клас, 7% от всички момчета и 7% от всички момичета.

Резултатите са обобщени в таблица 30 по класове.

Таблица 30

ПРЕЗ ПОСЛЕДНАТА ГОДИНА ПРИСЪСТВАЛ/А ЛИ СТЕ НА КУПОН, НА КОЙТО СА СЕ ВЗЕМАЛИ НАРКОТИЦИ?	В КОЙ КЛАС СТЕ? (%)					Общо
	8 клас	9 клас	10 клас	11 клас	12 клас	
Да, често	5,3%	5,1%	7,0%	9,4%	9,9%	7,2%
Да, един-два пъти	9,4%	9,8%	11,6%	11,6%	13,6%	11,1%
Не	85,2%	85,1%	80,8%	78,4%	76,1%	81,4%

Болшинството (81%) от учениците от 8, 9, 10, 11 и 12 клас в училищата на територията на България декларират, че ако техен приятел им предложи да опитат някакъв наркотик, те не биха се съгласили. Така отговарят 83% от учениците от 8 клас, 84% от 9 клас, 78% от 10 клас, 80% от 11 клас и 79% от учениците от 12 клас, 82% от всички момчета и 80% от всички момичета.

11% от учениците заявяват, че не са сигурни как ще постъпят, ако техен приятел им предложи да опитат някакъв наркотик. Това са 11% от учениците от 8 клас, 10% от 9 клас, 13% от 10 клас, 11% от 11 клас и 13% от учениците от 12 клас, 11% от всички момчета и 12% от всички момичета.

7% от учениците заявяват, че биха опитали, ако техен приятел им предложи някакъв наркотик. Това твърдят 6% от учениците от 8 клас, 6% от 9 клас, 9% от 10 клас, 9% от 11 клас и 8% от учениците от 12 клас, 7% от всички момчета и 7% от всички момичета.

Резултатите са обобщени в таблица 31 по класове.

Таблица 31

АКО ВАШ ПРИЯТЕЛ ВИ ПРЕДЛОЖИ ДА ОПИТАТЕ НЯКАКЪВ НАРКОТИК, ЩЕ СЕ СЪГЛАСИТЕ ЛИ?	В КОЙ КЛАС СТЕ? (%)					Общо
	8 клас	9 клас	10 клас	11 клас	12 клас	
Да, бих опитал/а	5,8%	5,5%	9,0%	8,6%	7,5%	5,8%
Не съм сигурен/а	10,6%	10,0%	12,9%	11,2%	12,6%	10,6%
Не бих опитал/а	83,2%	84,4%	77,7%	79,9%	79,4%	83,2%
Без отговор	0,4%	0,1%	0,5%	0,3%	0,5%	0,4%

28% от учениците твърдят, че в тяхното обкръжение има хора, които употребяват марихуана. Това споделят 24% от учениците от 8 клас, 21% от 9 клас, 30% от 10 клас, 30% от 11 клас и 35% от учениците от 12 клас, 28% от всички момчета и 28% от всички момичета.

9% от учениците твърдят, че в тяхното обкръжение има хора, които употребяват амфетамини. Това споделят 7% от учениците от 8 клас, 7% от 9 клас, 10% от 10 клас, 11% от 11 клас и 13% от учениците от 12 клас, 9% от всички момчета и 10% от всички момичета.

9% от учениците твърдят, че в тяхното обкръжение има хора, които употребяват хашиш. Това споделят 6% от учениците от 8 клас, 7% от 9 клас, 10% от 10 клас, 10% от 11 клас и 11% от учениците от 12 клас, 9% от всички момчета и 8% от всички момичета.

9% от учениците твърдят, че в тяхното обкръжение има хора, които употребяват кокаин. Това споделят 7% от учениците от 8 клас, 7% от 9 клас, 9% от 10 клас, 9% от 11 клас и 12% от учениците от 12 клас, 9% от всички момчета и 9% от всички момичета.

8% от учениците твърдят, че в тяхното обкръжение има хора, които употребяват метамфетамини. Така отговарят 6% от учениците от 8 клас, 6% от 9 клас, 8% от 10 клас, 9% от 11 клас и 10% от учениците от 12 клас, 8% от всички момчета и 8% от всички момичета.

7% от учениците твърдят, че в тяхното обкръжение има хора, които употребяват екстази. Това споделят 5% от учениците от 8 клас, 5% от 9 клас, 7% от 10 клас, 8% от 11 клас и 10% от учениците от 12 клас, 7% от всички момчета и 7% от всички момичета.

7% от учениците твърдят, че в тяхното обкръжение има хора, които употребяват анаболни стероиди. Това твърдят 5% от учениците от 8 клас, 5% от 9 клас, 7% от 10 клас, 8% от 11 клас и 10% от учениците от 12 клас, 8% от всички момчета и 6% от всички момичета.

7% от учениците твърдят, че в тяхното обкръжение има хора, които употребяват халюциногенни гъби. Това споделят 5% от учениците от 8 клас, 5% от 9 клас, 8% от 10 клас, 8% от 11 клас и 9% от учениците от 12 клас, 6% от всички момчета и 7% от всички момичета.

7% от учениците твърдят, че в тяхното обкръжение има хора, които употребяват LSD. Това твърдят 5% от учениците от 8 клас, 5% от 9 клас, 7% от 10 клас, 8% от 11 клас и 9% от учениците от 12 клас, 6% от всички момчета и 7% от всички момичета.

Резултатите са обобщени в таблица 32 по класове.

Таблица 32

ИМА ЛИ ХОРА В ОБКРЪЖЕНИЕТО ВИ, КОИТО УПОТРЕБЯВАТ: (ВСЕКИ ВЕРЕН ОТГОВОР)	В КОЙ КЛАС СТЕ? (%)					Общо
	8 клас	9 клас	10 клас	11 клас	12 клас	
Хероин	3,9	2,8	4,5	3,9	5,6	4,1
Метадон	2,0	1,2	2,9	2,4	3,1	2,3
Морфин, Кодеин и др. опиати	3,1	2,4	3,8	4,0	5,5	3,7
Кокаин	6,7	6,8	8,7	8,9	12,3	8,6
Амфетамини	6,9	6,9	9,8	10,8	13,4	9,4
Метамфетамини-Пико и др.	5,6	6,3	8,2	8,9	10,4	7,8
Екстази	5,0	5,3	6,7	8,2	10,3	7,0
LSD	4,8	4,7	7,2	7,7	9,0	6,6
Халюциногенни гъби	5,3	5,1	7,6	7,5	8,7	6,7
Марихуана	24,0	20,5	29,7	30,0	34,8	27,5
Хашиш	6,4	6,6	10,0	10,2	11,0	8,8
Синтетични канабиноиди-Спайс и др.	3,6	3,1	5,4	4,6	4,9	4,3
Дишане на лепила, бронз и др.	6,4	3,7	6,6	6,8	6,4	5,9
Попърс	4,7	3,4	5,6	6,2	5,6	5,0
Анаболни стероиди	4,9	4,8	8,4	7,5	9,4	6,9
Комбинация от две и повече вещества	4,2	4,0	6,3	5,9	7,7	5,5

73% от учениците твърдят, че на тях лично не са им предлагали наркотици през последните 12 месеца. Това споделят 79% от учениците от 8 клас, 76% от 9 клас, 72% от 10 клас, 68% от 11 клас и 69% от учениците от 12 клас, 71% от всички момчета и 75% от всички момичета.

14% от учениците твърдят, че през последните 12 месеца на тях лично са им предлагали наркотици 1-2 пъти. Това споделят 11% от учениците от 8 клас, 13% от 9 клас, 14% от 10 клас, 15% от 11 клас и 19% от учениците от 12 клас, 15% от всички момчета и 13% от всички момичета.

5% от учениците твърдят, че през последните 12 месеца на тях лично са им предлагали наркотици 3-5 пъти.

Резултатите са обобщени в таблица 33 по класове.

Таблица 33

НА ВАС ЛИЧНО ПРЕДЛАГАЛИ ЛИ СА ВИ НАРКОТИЦИ ПРЕЗ ПОСЛЕДНИТЕ 12 МЕСЕЦА?	В КОЙ КЛАС СТЕ? (%)					Общо
	8 клас	9 клас	10 клас	11 клас	12 клас	
Да, 1-2 пъти	10,9%	13,2%	13,9%	14,7%	19,0%	14,2%
Да, 3-5 пъти	3,1%	4,3%	6,1%	6,1%	4,5%	4,8%
Да, 6-9 пъти	2,6%	1,8%	2,9%	4,3%	3,4%	2,9%
Да, 10-19 пъти	1,6%	1,5%	1,7%	3,0%	1,7%	1,9%
Да, 20-39 пъти	0,6%	0,4%	1,0%	0,7%	0,4%	0,6%
Да, 40 и повече пъти	1,1%	1,5%	1,7%	2,5%	2,2%	1,8%
Не са ми предлагали наркотици през последните 12 месеца	79,0%	76,4%	71,8%	67,9%	68,6%	73,0%
Без отговор	1,2%	0,8%	0,8%	0,8%	0,3%	0,8%

V.1. Употреба на наркотици, видове употребявани наркотици, причина за първа употреба

Болшинството (85%) от учениците от 8, 9, 10, 11 и 12 клас в училищата на територията на България декларират, че никога през живота си не са употребявали наркотици. Това заявяват 92% от учениците от 8 клас, 92% от 9 клас, 83% от 10 клас, 79% от 11 клас и 79% от учениците от 12 клас, 84% от всички момчета и 87% от всички момичета.

15% от учениците от 8, 9, 10, 11 и 12 клас в училищата на територията на България споделят, че са употребявали наркотици. Това заявяват 8% от учениците от 8 клас, 8% от 9 клас, 17% от 10 клас, 21% от 11 клас и 21% от учениците от 12 клас, 16% от всички момчета и 13% от всички момичета.

Резултатите са обобщени в таблица 34 по класове.

Таблица 34

НЯКОГА В ЖИВОТА СИ УПОТРЕБЯВАЛ/А ЛИ СТЕ НАРКОТИЧНИ ВЕЩЕСТВА, ВКЛЮЧИТЕЛНО КАНАБИС, СТИМУЛАНТИ, ОПИОИДИ, ХАЛЮЦИНОГЕННИ, ИНХАЛАНТИ, АНАБОЛНИ СТЕРОИДИ?	В КОЙ КЛАС СТЕ? (%)					Общо
	8 клас	9 клас	10 клас	11 клас	12 клас	
Да	7,9%	8,4%	16,9%	20,9%	21,3%	14,7%
Не	92,1%	91,6%	83,1%	79,1%	78,7%	85,3%

Учениците, които са употребявали наркотици поне веднъж в живота си, споделят, че са употребявали различни видове наркотични вещества – марихуана, хашиш (употребата им е описана подробно в т. V.2); стимуланти (амфетамини, метамфетамини, екстази, кокаин и др.); опиоиди (хероин, метадон, морфин и др.); халюциногени; инхаланти; анаболни стероиди, комбинация от две и повече вещества. Тук ще разгледаме петте най-широко употребявани групи наркотични вещества.

Най-широко застъпена сред учениците е употребата на канабис и стимуланти. По-слабо разпространена е употребата на веществата от групата на халюциногените, на опиоидите и инхалантите.

82,3% от учениците, които са употребявали поне веднъж наркотични вещества декларират, че са вземали поне веднъж марихуана и/или хашиш. Това заявяват 70% от 8 клас, 74% от 9 клас, 88% от 10 клас, 86% от 11 клас, 83% от 12 клас, 86% от момчетата и 78% от момичетата.

56,3% от учениците, които са употребявали поне веднъж наркотични вещества декларират, че са вземали поне веднъж наркотици от групата на стимулантите. Това заявяват 71% от 8 клас, 57% от 9 клас, 54% от 10 клас, 54% от 11 клас, 54% от 12 клас, 54% от момчетата и 59% от момичетата.

17% от учениците, които са употребявали поне веднъж наркотични вещества декларират, че са вземали поне веднъж наркотици от групата на халюциногените. Това заявяват 18% от 8 клас, 13% от 9 клас, 16% от 10 клас, 22% от 11 клас, 15% от 12 клас, 15% от момчетата и 20% от момичетата.

16% от учениците, които са употребявали поне веднъж наркотични вещества декларират, че са вземали поне веднъж наркотици от групата на опиоидите. Това заявяват 21% от 8 клас, 15% от 9 клас, 15% от 10 клас, 17% от 11 клас, 14% от 12 клас, 14% от момчетата и 18% от момичетата.

15% от учениците, които са употребявали поне веднъж наркотични вещества декларират, че са вземали поне веднъж анаболни стероиди. Това заявяват 20% от 8 клас, 15% от 9 клас, 14% от 10 клас, 15% от 11 клас, 12% от 12 клас, 11% от момчетата и 19% от момичетата. Таблици 35А и 35Б представят данните по пол и клас:

Таблица 35А

УПОТРЕБА ПОНЕ ВЕДНЪЖ В ЖИВОТА НА НАРКОТИЧНИ ВЕЩЕСТВА ОТ ПО-ДОЛУ ИЗБРОЕНИТЕ ГРУПИ: (сред учениците от 8-12 клас, употребявали поне веднъж в живота си наркотици)		В КОЙ КЛАС СТЕ? (%)					Общо
		8 клас	9 клас	10 клас	11 клас	12 клас	
Канабис	Употребявал/а	69,7	73,7	87,8	86,1	82,9	82,3
	Не употребявал/а	30,3	26,3	12,2	13,9	17,1	17,7
Стимуланти	Употребявал/а	71,2	56,6	54,4	53,6	54,3	56,3
	Не употребявал/а	28,8	43,4	45,6	46,4	45,7	43,7
Халюциногени	Употребявал/а	18,2	13,2	15,6	21,9	15,2	17,1
	Не употребявал/а	81,8	86,8	84,4	78,1	84,8	82,9
Опиоиди	Употребявал/а	21,2	14,5	15,0	16,6	14,0	15,7
	Не употребявал/а	78,8	85,5	85,0	83,4	86,0	84,3
Анаболни стероиди	Употребявал/а	19,7	14,5	14,3	15,2	12,2	14,6
	Не употребявал/а	80,3	85,5	85,7	84,8	87,8	85,4

Таблица 35Б

УПОТРЕБА ПОНЕ ВЕДНЪЖ В ЖИВОТА НА НАРКОТИЧНИ ВЕЩЕСТВА ОТ ПО-ДОЛУ ИЗБРОЕНИТЕ ГРУПИ: (сред учениците от 8-12 клас, употребявали поне веднъж в живота си наркотици)		Пол		Общо
		Момчета	момичета	
Канабис	Употребявал/а	85,6	78,3	82,3
	Не употребявал/а	14,4	21,7	17,7
Стимуланти	Употребявал/а	54,1	58,8	56,3
	Не употребявал/а	45,9	41,2	43,7
Халюциногени	Употребявал/а	14,7	19,9	17,1
	Не употребявал/а	85,3	80,1	82,9
Опиоиди	Употребявал/а	13,8	18,1	15,7
	Не употребявал/а	86,2	81,9	84,3
Анаболни стероиди	Употребявал/а	10,7	19,1	14,6
	Не употребявал/а	89,3	80,9	85,4

В Таблица 35В са представени отговорите за периода на употреба на различните вещества в проценти и абсолютни стойности.

37% от всички ученици, които са употребявали наркотици поне веднъж в живота си твърдят, че са употребявали амфетамини. 7% от тях са ги употребявали през последните 30 дни, това са декларирали 4% от момчетата и 10% от момичетата.

12% са употребявали амфетамини през последните 12 месеца, но не през последните 30 дни, това са декларирали 12% от момчетата и 11% от момичетата.

19% са употребявали амфетамини преди повече от 12 месеца, това са заявили 20% от момчетата и 18% от момичетата.

61% от учениците, употребяващи наркотици твърдят, че никога не са употребявали амфетамини.

33% от всички ученици, които са употребявали наркотици поне веднъж в живота си твърдят, че са употребявали кокаин. 7% от тях са употребявали през последните 30 дни, това са декларирали 4% от момчетата и 9% от момичетата.

11% са употребявали кокаин през последните 12 месеца, но не през последните 30 дни, това са декларирали 9% от момчетата и 13% от момичетата.

16% са употребявали кокаин преди повече от 12 месеца, това са заявили 18% от момчетата и 14% от момичетата.

65% от учениците, употребяващи наркотици твърдят, че никога не са употребявали кокаин.

26% от всички ученици, които са употребявали наркотици поне веднъж в живота си твърдят, че са употребявали екстази. 6% от тях са употребявали през последните 30 дни, това са декларирали 4% от момчетата и 8% от момичетата.

8% са употребявали екстази през последните 12 месеца, но не през последните 30 дни, това са декларирали 7% от момчетата и 10% от момичетата.

12% са употребявали екстази преди повече от 12 месеца, това са заявили 13% от

момчетата и 11% от момичетата.

71% от учениците, употребяващи наркотици твърдят, че никога не са употребявали екстази.

23% от всички ученици, които са употребявали наркотици поне веднъж в живота си твърдят, че са употребявали метамфетамини. 5% от тях са употребявали през последните 30 дни, това са декларирали 4% от момчетата и 6% от момичетата.

6% са употребявали метамфетамини през последните 12 месеца, но не през последните 30 дни, това са декларирали 6% от момчетата и 7% от момичетата.

12% са употребявали метамфетамини преди повече от 12 месеца, това са заявили 11% от момчетата и 13% от момичетата.

75% от учениците, употребяващи наркотици твърдят, че никога не са употребявали метамфетамини.

21% от всички ученици, които са употребявали наркотици поне веднъж в живота си твърдят, че са употребявали попърс. 4% от тях са употребявали през последните 30 дни, това са декларирали 2% от момчетата и 6% от момичетата;

5% са употребявали попърс през последните 12 месеца, но не през последните 30 дни, това са декларирали 4% от момчетата и 6% от момичетата.

12% са употребявали попърс преди повече от 12 месеца, това са заявили 12% от момчетата и 12% от момичетата.

78% от учениците, употребяващи наркотици твърдят, че никога не са употребявали попърс.

Таблица 35В

Кога за последно сте употребявали посочените по-долу вещества? (всеки верен отговор), % по реда		През последните 30 дни	През последните 12 месеца, но последните 30 дни	Преди повече от 12 месеца	Никога	Без отговор	Общо Употребявал/а никога
Амфетамини	брой	41	70	115	366	12	226
	%	6,8	11,6	19,0	60,6	2,0	37,4
Кокаин	брой	40	64	98	390	12	202
	%	6,6	10,6	16,2	64,6	2,0	33,4
Екстази	брой	35	51	73	431	14	159
	%	5,8	8,4	12,1	71,4	2,3	26,3
Метамфетамини, пико и др	брой	30	36	73	452	13	139
	%	5,0	6,0	12,1	74,8	2,2	23,0
Попърс	брой	24	29	71	468	12	124
	%	4,0	4,8	11,8	77,5	2,0	20,5
Синтетични канабиноиди	брой	41	30	44	475	14	115
	%	6,8	5,0	7,3	78,6	2,3	19,0
Комбинация на две и повече вещества	брой	34	30	44	485	11	108
	%	5,6	5,0	7,3	80,3	1,8	17,9
Анаболни стероиди	брой	37	23	28	502	14	88
	%	6,1	3,8	4,6	83,1	2,3	14,6
Халюциногенни гъби	брой	20	31	31	507	15	82
	%	3,3	5,1	5,1	83,9	2,5	13,6
LSD	брой	27	22	28	513	14	77
	%	4,5	3,6	4,6	84,9	2,3	12,7
Морфин, Кодеин и др опиати	брой	23	11	35	522	13	69
	%	3,8	1,8	5,8	86,4	2,2	11,4
Хероин	брой	26	10	17	538	13	53
	%	4,3	1,7	2,8	89,1	2,2	8,8
"Дишане" на лепила, бронз и др	брой	24	10	19	536	15	53
	%	4,0	1,7	3,1	88,7	2,5	8,8
Метадон	брой	18	8	12	555	11	38
	%	3,0	1,3	2,0	91,9	1,8	6,3

Попитани за възрастта, на която за пръв път са употребили някои от по-горе описаните наркотични вещества учениците, употребявали наркотици поне веднъж в живота си, посочват възраст между 10 и 18 години. Ще разгледаме посочената от учениците по пол и средна възраст на първа употреба. Данните са представени в Таблица 36.

15,6 години е средната възраст, на която учениците, употребявали наркотици поне веднъж в живота си, са посочили, че са употребили амфетамини за първи път (15,7 г. при момчетата и 15,5 г. при момичетата).

15,9 години е средната възраст, на която учениците, употребявали наркотици поне веднъж в живота си, са посочили, че са употребили кокаин за първи път (15,9 г. при момчетата и 16,0 г. при момичетата).

15,6 години е средната възраст, на която учениците, употребявали наркотици поне веднъж в живота си, са посочили, че са употребили екстази за първи път (15,7 г. при момчетата и 15,4 г. при момичетата).

15,5 години е средната възраст, на която учениците, употребявали наркотици поне веднъж в живота си, са посочили, че са употребили метамфетамини за първи път (15,6 г. при момчетата и 15,5 г. при момичетата).

15,7 години е средната възраст, на която учениците, употребявали наркотици поне веднъж в живота си, са посочили, че са употребили попърс за първи път (15,9 г. при момчетата и 15,5 г. при момичетата).

На най-малка средна възраст – 13,8 години учениците, употребявали наркотици поне веднъж в живота си, са посочили, че са дишали лепила, бронз и др. за първи път (12,8 г. при момчетата и 14,6 г. при момичетата).

Таблица 36

На каква възраст употребихте за пръв път:	Средна възраст на първа употреба		
	момчета	момичета	общо
Хероин	14,8	14,3	14,5
Метадон	14,0	14,5	14,3
Морфин, Кодеин и др. опиати	15,6	15,6	15,6
Кокаин	15,9	16,0	15,9
Амфетамини	15,7	15,5	15,6
Метамфетамини, пико и др .	15,6	15,5	15,5
Екстази	15,7	15,4	15,6
LSD	15,4	15,4	15,4
Халюциногенни гъби	15,7	15,4	15,5
Синтетични канабиноиди	15,0	14,9	15,0
Дишане на лепила, бронз и др.	12,8	14,6	13,8
Попърс	15,9	15,5	15,7
Анаболни стероиди	15,2	15,2	15,2
Комбинация на две и повече вещества	15,4	15,2	15,3

Учениците, които са употребявали наркотици поне веднъж в живота си, посочват различни причини за първата си употреба на наркотични вещества. Ще се спрем на първите 6 от тях.

64% от учениците, употребявали наркотици поне веднъж в живота си споделят, че са употребили наркотик за първи път от любопитство, за опитат нещо непознато. Това споделят 58% от 8 клас, 66% от 9 клас, 65% от 10 клас, 60% от 11 клас, 68% от 12 клас, 64% от момчетата и 63% от момичетата.

41% от учениците, употребявали наркотици поне веднъж в живота си споделят, че са употребили наркотик за първи път за да бъдат приети от другите – групата, компанията. Това споделят 46% от 8 клас, 50% от 9 клас, 37% от 10 клас, 41% от 11 клас, 40% от 12 клас, 38% от момчетата и 46% от момичетата.

38% от учениците, употребявали наркотици поне веднъж в живота си споделят, че са употребили наркотик за първи път за удоволствие, за да изпитат временен приятен ефект. Това споделят 41% от 8 клас, 38% от 9 клас, 40% от 10 клас, 37% от 11 клас, 37% от 12 клас,

41% от момчетата и 35% от момичетата.

26% от учениците, употребявали наркотици поне веднъж в живота си споделят, че са употребили наркотик за първи път за да се почувстват един от „различните“. Това споделят 39% от 8 клас, 24% от 9 клас, 22% от 10 клас, 29% от 11 клас, 22% от 12 клас, 26% от момчетата и 25% от момичетата.

18% от учениците, употребявали наркотици поне веднъж в живота си споделят, че са употребили наркотик за първи път за да се откъснат от действителността. Това споделят 27% от 8 клас, 15% от 9 клас, 20% от 10 клас, 17% от 11 клас, 17% от 12 клас, 17% от момчетата и 21% от момичетата.

18% от учениците, употребявали наркотици поне веднъж в живота си споделят, че са употребили наркотик за първи път от скука, за разнообразие. Това споделят 27% от 8 клас, 16% от 9 клас, 19% от 10 клас, 18% от 11 клас, 15% от 12 клас, 17% от момчетата и 19% от момичетата.

Учениците, които са употребявали наркотици поне веднъж в живота си, споделят колко често (в колко дни) през последните 12 месеца са употребявали различни видове наркотични вещества, първите пет най-употребявани наркотични вещества са: амфетамини, кокаин, екстази, метамфетамини, попърс.

Тъй като делът на учениците, употребяващи различни видове наркотици по класове, е малък, в Таблица 37 представяме отговорите им за употреба на наркотици в последните 12 месеца в проценти и абсолютни стойности по период на употреба.

9% от учениците, употребявали наркотици поне веднъж в живота си споделят, че през последните 12 месеца са употребявали амфетамини 1-2 дни годишно, 5% са употребявали 3-10 дни годишно, 2% – веднъж месечно, 2% – 2 до 4 дни месечно, под 1% – 2 до 4 дни седмично, 1,8% пет и повече дни седмично. 71% декларират, че не са употребявали амфетамини през последните 12 месеца.

8% от учениците, употребявали наркотици поне веднъж в живота си споделят, че през последните 12 месеца са употребявали кокаин 1-2 дни годишно, 4% са употребявали 3-10 дни годишно, 2% – веднъж месечно, 1,8% – 2 до 4 дни месечно, под 1% – 2 до 4 дни седмично, 1,8% пет и повече дни седмично. 72% декларират, че не са употребявали кокаин през последните 12 месеца.

5% от учениците, употребявали наркотици поне веднъж в живота си споделят, че през последните 12 месеца са употребявали екстази 1-2 дни годишно, 3% са употребявали 3-10 дни годишно, 1,8% – веднъж месечно, 1,3% – 2 до 4 дни месечно, под 1% – 2 до 4 дни седмично, 1,5% пет и повече дни седмично. 77% декларират, че не са употребявали екстази през последните 12 месеца.

5% от учениците, употребявали наркотици поне веднъж в живота си споделят, че през последните 12 месеца са употребявали екстази 1-2 дни годишно, 2% са употребявали 3-10 дни годишно, 1,3% – веднъж месечно, под 1% – 2 до 4 дни месечно, под 1% – 2 до 4 дни седмично, 2% пет и повече дни седмично. 79% декларират, че не са употребявали екстази през последните 12 месеца.

5% от учениците, употребявали наркотици поне веднъж в живота си споделят, че през последните 12 месеца са употребявали попърс 1-2 дни годишно, 1% са употребявали 3-10 дни годишно, под 1% – веднъж месечно, 1,2% – 2 до 4 дни месечно, под 1% – 2 до 4 дни седмично, 1,3% пет и повече дни седмично. 80% декларират, че не са употребявали попърс през последните 12 месеца.

Таблица 37

В КОЛКО ДНИ ПРЕЗ ПОСЛЕДНИТЕ 12 МЕСЕЦА СТЕ УПОТРЕБЯВАЛИ НЯКОЕ ОТ ПОСОЧЕНИТЕ ПО-ДОЛУ ВЕЩЕСТВА?		1-2 дни годишно	3-10 дни годишно	Веднъж месечно	2-4 дни месечно	2-4 дни седмично	5 и повече дни седмично	Не през последните 12 месеца	Без отговор
Амфетамини	брой	57	28	11	12	4	11	427	54
	%	9,4	4,6	1,8	2,0	0,7	1,8	70,7	8,9
Кокаин	брой	47	25	14	11	3	11	434	59
	%	7,8	4,1	2,3	1,8	0,5	1,8	71,9	9,8
Екстази	брой	31	20	11	8	1	9	466	58
	%	5,1	3,3	1,8	1,3	0,2	1,5	77,2	9,6
Метамфетамини, пико и др	брой	31	12	8	4	4	12	474	59
	%	5,1	2,0	1,3	0,7	0,7	2,0	78,5	9,8
Попърс	брой	31	6	4	7	1	8	480	67
	%	5,1	1,0	0,7	1,2	0,2	1,3	79,5	11,1
Синтетични канабиноиди	брой	16	19	8	8	5	17	469	62
	%	2,6	3,1	1,3	1,3	0,8	2,8	77,6	10,3
Комбинация на две и повече вещества	брой	22	7	12	4	2	12	480	65
	%	3,6	1,2	2,0	0,7	0,3	2,0	79,5	10,8
Анаболни стероиди	брой	7	8	4	5	4	19	492	65
	%	1,2	1,3	0,7	0,8	0,7	3,1	81,5	10,8
Халюциногенни гъби	брой	13	5	7	4	1	11	497	66
	%	2,2	0,8	1,2	0,7	0,2	1,8	82,3	10,9
LSD	брой	22	8	7	4	3	8	486	66
	%	3,6	1,3	1,2	0,7	0,5	1,3	80,5	10,9
Морфин, Кодеин и др опиати	брой	9	4	5	3	2	9	506	66
	%	1,5	0,7	0,8	0,5	0,3	1,5	83,8	10,9
Хероин	брой	12	7	4	2	0	13	505	61
	%	2,0	1,2	0,7	0,3	0,0	2,2	83,6	10,1
„Дишане“ на лепила, бронз и други	брой	10	5	1	3	2	14	506	63
	%	1,7	0,8	0,2	0,5	0,3	2,3	83,8	10,4
Метадон	брой	7	2	1	1	0	12	516	65
	%	1,2	0,3	0,2	0,2	0,0	2,0	85,4	10,8

Учениците, които са употребявали наркотици поне веднъж в живота си, споделят колко често (в колко дни) през последните 30 дни са употребявали различни видове наркотични вещества, първите пет най-употребявани наркотични вещества са: амфетамини, кокаин, екстази, метамфетамини, попърс.

Тъй като делът на учениците, употребяващи различни видове наркотици по класове, е малък, в Таблица 38 представяме отговорите им за употреба на наркотици в последните 12 месеца в проценти и абсолютни стойности по период на употреба.

4,5 % от учениците, употребявали наркотици поне веднъж в живота си споделят, че през последните 30 дни са употребявали кокаин веднъж, 2% са употребявали 2-3 пъти през последните 30 дни, под 1% – 4-9 пъти, под 1% – 10-19 пъти, 2% – 20 и повече пъти. 80% декларираат, че не са употребявали кокаин през последните 12 месеца.

4,3 % от учениците, употребявали наркотици поне веднъж в живота си споделят, че през последните 30 дни са употребявали амфетамини веднъж, 3% са употребявали 2-3 пъти през последните 30 дни, под 1% – 4-9 пъти, под 1% – 10-19 пъти, 1,8% – 20 и повече пъти. 80% декларираат, че не са употребявали амфетамини през последните 12 месеца.

3,5 % от учениците, употребявали наркотици поне веднъж в живота си споделят, че през последните 30 дни са употребявали екстази веднъж, 1,7 % са употребявали 2-3 пъти през последните 30 дни, 1% – 4-9 пъти, под 1% – 10-19 пъти, 2% – 20 и повече пъти. 82% декларираат, че не са употребявали кокаин през последните 12 месеца.

2,5% от учениците, употребявали наркотици поне веднъж в живота си споделят, че през последните 30 дни са употребявали попърс веднъж, 1,2% са употребявали 2-3 пъти през последните 30 дни, под 1% – 4-9 пъти, под 1% – 10-19 пъти, 2,3% – 20 и повече пъти. 83% декларираат, че не са употребявали кокаин през последните 12 месеца.

2,2% от учениците, употребявали наркотици поне веднъж в живота си споделят, че през последните 30 дни са употребявали метамфетамини веднъж, 2,2% са употребявали 2-3 пъти през последните 30 дни, под 1% – 4-9 пъти, под 1% – 10-19 пъти, 2,2% – 20 и повече пъти. 83% декларираат, че не са употребявали метамфетамини през последните 12 месеца.

Таблица 38

В КОЛКО ДНИ ПРЕЗ ПОСЛЕДНИТЕ 30 ДНИ СТЕ УПОТРЕБЯВАЛИ НЯКОЕ ОТ ПОСОЧЕНИТЕ ПО-ДОЛУ ВЕЩЕСТВА?		Веднъж	2-3 пъти	4-9 пъти	10-19 пъти	20 и повече пъти	Не през последните 30 дни	Без отговор
Амфетамини	брой	26	18	1	5	11	484	59
	%	4,3	3,0	0,2	0,8	1,8	80,1	9,8
Кокаин	брой	27	13	5	3	12	484	60
	%	4,5	2,2	0,8	0,5	2,0	80,1	9,9
Екстази	брой	21	10	6	1	12	495	59
	%	3,5	1,7	1,0	0,2	2,0	82,0	9,8
Метамфетамини, пико и др	брой	13	13	4	2	13	499	60
	%	2,2	2,2	0,7	0,3	2,2	82,6	9,9
Попърс	брой	15	7	2	3	14	503	60
	%	2,5	1,2	0,3	0,5	2,3	83,3	9,9
Синтетични канабиноиди	брой	12	9	9	5	17	491	61
	%	2,0	1,5	1,5	0,8	2,8	81,3	10,1
Комбинация на две и повече вещества	брой	8	5	8	2	13	508	60
	%	1,3	0,8	1,3	0,3	2,2	84,1	9,9
Анаболни стероиди	брой	4	5	4	5	14	510	62
	%	0,7	0,8	0,7	0,8	2,3	84,4	10,3
Халюциногенни гъби	брой	7	1	3	4	13	516	60
	%	1,2	0,2	0,5	0,7	2,2	85,4	9,9
LSD	брой	9	8	5	0	11	508	63
	%	1,5	1,3	0,8	0,0	1,8	84,1	10,4
Морфин, Кодеин и др. опиати	брой	6	2	1	2	11	519	63
	%	1,0	0,3	0,2	0,3	1,8	85,9	10,4
Хероин	брой	6	4	2	1	12	519	60
	%	1,0	0,7	0,3	0,2	2,0	85,9	9,9
Дишане на лепила, бронз и др	брой	9	0	6	3	14	513	59
	%	1,5	0,0	1,0	0,5	2,3	84,9	9,8
Метадон	брой	2	0	4	1	13	518	66
	%	0,3	0,0	0,7	0,2	2,2	85,8	10,9

89% от учениците, които са употребявали наркотици поне веднъж в живота си, споделят че никога не са си инжектирали наркотични вещества. Това споделят 80% от 8 клас, 90% от 9 клас, 86% от 10 клас, 90% от 11 клас, 92% от 12 клас, 92% от момчетата и 85% от момичетата.

4% от учениците декларират, че са си инжектирали наркотични вещества, но не през последните 12 месеца. Това са 5% от 8 клас, 7% от 9 клас, 3% от 10 клас, 4% от 11 клас, 3% от 12 клас, 3% от момчетата и 5% от момичетата.

2,5% от учениците декларират, че са си инжектирали наркотични вещества през последните 30 дни. Това са 5% от 8 клас, 1% от 9 клас, 3% от 10 клас, 2% от 11 клас, 2% от 12 клас, 2% от момчетата и 3% от момичетата.

По-малко от 1% от учениците декларират, че са си инжектирали наркотични вещества през последните 12 месеца, но не през последните 30 дни.

V.2. Употреба на канабис (марихуана и хашиш)

63% от учениците, които са употребявали наркотици поне веднъж в живота си, споделят че са употребявали марихуана. От тях:

14% от учениците, употребявали наркотици поне веднъж в живота си декларират, че са употребявали марихуана през последните 24 часа. Това са 18% от 8 клас, 8% от 9 клас, 12% от 10 клас, 13% от 11 клас, 18% от 12 клас, 12% от момчетата и 16% от момичетата.

21% от учениците, употребявали наркотици поне веднъж в живота си декларират, че са употребявали марихуана през последните 30 дни, но не през последните 24 часа. Това са 14% от 8 клас, 9% от 9 клас, 25% от 10 клас, 27% от 11 клас, 20% от 12 клас, 20% от момчетата и 22% от момичетата.

21% от учениците, употребявали наркотици поне веднъж в живота си декларират, че са употребявали марихуана през последните 12 месеца, но не през последните 30 дни. Това са 23% от 8 клас, 28% от 9 клас, 18% от 10 клас, 21% от 11 клас, 19% от 12 клас, 24% от момчетата и 17% от момичетата.

25% от учениците, употребявали наркотици поне веднъж в живота си декларират, че са употребявали марихуана преди повече от 12 месеца. Това са 15% от 8 клас, 25% от 9 клас, 29% от 10 клас, 25% от 11 клас, 24% от 12 клас, 28% от момчетата и 21% от момичетата.

15% от учениците, употребявали наркотици поне веднъж в живота си декларират, че никога не са употребявали марихуана. Това са 23% от 8 клас, 24% от 9 клас, 12% от 10 клас, 9% от 11 клас, 15% от 12 клас, 12% от момчетата и 18% от момичетата.

Данните са представени в Таблица 39.

Таблица 39

КОГА ЗА ПОСЛЕДНО СТЕ УПОТРЕБЯВАЛ/А МАРИХУАНА? (сред употребявалите наркотик поне веднъж в живота си)	В КОЙ КЛАС СТЕ? (%)					Общо
	8 клас	9 клас	10 клас	11 клас	12 клас	
През последните 24 часа	18,2	7,9	12,2	13,2	17,7	14,1
През последните 30 дни, но не през последните 24 часа	13,6	9,2	25,2	27,2	20,1	21,0
През последните 12 месеца, но не през последните 30 дни	22,7	27,6	18,4	20,5	18,9	20,7
Преди повече от 12 месеца	15,2	25,0	29,3	25,2	24,4	24,8
Никога не съм употребявал/а марихуана	22,7	23,7	11,6	9,3	15,2	14,7
Без отговор	7,6	6,6	3,4	4,6	3,7	4,6

33% от учениците, които са употребявали наркотици поне веднъж в живота си, споделят че са употребявали хашиш. От тях:

4% от учениците, употребявали наркотици поне веднъж в живота си, че са употребявали хашиш през последните 24 часа. Това са 9% от 8 клас, 4% от 9 клас, 2% от 10 клас, 4% от 11 клас, 4% от 12 клас, 4% от момчетата и 4% от момичетата.

4% от учениците, употребявали наркотици поне веднъж в живота си декларират, че са употребявали хашиш през последните 30 дни, но не през последните 24 часа. Това са 4% от 9 клас, 10% от 10 клас, 2% от 11 клас, 2% от 12 клас, 4% от момчетата и 4% от момичетата.

7% от учениците, употребявали наркотици поне веднъж в живота си декларират, че са употребявали хашиш през последните 12 месеца, но не през последните 30 дни. Това са 12% от 8 клас, 3% от 9 клас, 4% от 10 клас, 10% от 11 клас, 8% от 12 клас, 7% от момчетата и 7% от момичетата.

18% от учениците, употребявали наркотици поне веднъж в живота си декларират, че са употребявали хашиш преди повече от 12 месеца. Това са 11% от 8 клас, 24% от 9 клас, 22% от 10 клас, 19% от 11 клас, 12% от 12 клас, 18% от момчетата и 17% от момичетата.

63% от учениците, употребявали наркотици поне веднъж в живота си декларират, че никога не са употребявали хашиш. Това са 61% от 8 клас, 65% от 9 клас, 58% от 10 клас, 61% от 11 клас, 71% от 12 клас, 63% от момчетата и 64% от момичетата.

Данните са представени в Таблица 40.

Таблица 40

КОГА ЗА ПОСЛЕДНО СТЕ УПОТРЕБЯВАЛ/А ХАШИШ? (сред употребявалите наркотик поне веднъж в живота си)	В КОЙ КЛАС СТЕ? (%)					Общо
	8 клас	9 клас	10 клас	11 клас	12 клас	
През последните 24 часа	9,1	3,9	2,0	4,0	3,7	4,0
През последните 30 дни, но не през последните 24 часа	0,0	3,9	9,5	2,0	2,4	4,0
През последните 12 месеца, но не през последните 30 дни	12,1	2,6	4,1	9,9	7,9	7,3
Преди повече от 12 месеца	10,6	23,7	22,4	18,5	12,2	17,5
Никога не съм употребявал/а хашиш	60,6	64,5	57,8	60,9	70,7	63,2
Без отговор	7,6	1,3	4,1	4,6	3,0	4,0

10% от учениците, употребявали наркотици поне веднъж в живота си декларират, че са употребили канабис за първи път до 13 годишна възраст. Това са 31% от 8 клас, 10% от 9 клас, 10% от 10 клас, 4% от 11 клас, 4% от 12 клас, 13% от момчетата и 7% от момичетата.

14% от учениците, употребявали наркотици поне веднъж в живота си декларират, че са употребили канабис за първи път на 14 години. Това са 32% от 8 клас, 22% от 9 клас, 11% от 10 клас, 19% от 11 клас, под 1% от 12 клас, 14% от момчетата и 13% от момичетата.

25% от учениците, употребявали наркотици поне веднъж в живота си декларират, че са употребили канабис за първи път на 15 години. Това са 32% от 9 клас, 34% от 10 клас, 25% от 11 клас, 23% от 12 клас, 23% от момчетата и 27% от момичетата.

18% от учениците, употребявали наркотици поне веднъж в живота си декларират, че са употребили канабис за първи път на 16 години. Това са 26% от 10 клас, 18% от 11 клас, 25% от 12 клас, 15% от момчетата и 21% от момичетата.

6% от учениците, употребявали наркотици поне веднъж в живота си декларират, че са употребили канабис за първи път на 17 и повече години. Това са 6% от 11 клас, 16% от 12 клас, 7% от момчетата и 5% от момичетата.

6% от учениците, не са дали отговор на този въпрос.

Данните са представени в Таблица 41.

Таблица 41

НА КОЛКО ГОДИНИ БЯХТЕ, КОГАТО УПОТРЕБИХТЕ КАНАБИС ЗА ПЪРВИ ПЪТ? (сред употребявалите наркотик поне веднъж в живота си)	В КОЙ КЛАС СТЕ? (%)					Общо
	8 клас	9 клас	10 клас	11 клас	12 клас	
до 13 години	30,8	9,5	8,9	10,1	4,3	10,4
на 14 години	32,3	21,6	11,0	18,9	0,6	13,7
на 15 години	0,0	32,4	33,6	25,0	23,2	24,8
на 16 години	0,0	0,0	26,0	18,2	25,0	17,8
на 17 и повече години	0,0	0,0	0,0	6,1	15,9	5,9
Без отговор	7,7	9,5	4,8	3,4	7,3	6,0
Никога не съм употребявал/а канабис	29,2	27,0	15,8	18,2	23,8	21,4

34% от учениците, употребявали наркотици поне веднъж в живота си декларират, че не са употребили канабис през последните 12 месеца. Това са 30% от 8 клас, 54% от 9 клас, 36% от 10 клас, 25% от 11 клас, 35% от 12 клас, 33% от момчетата и 36% от момичетата.

16% от учениците, употребявали наркотици поне веднъж в живота си декларират, че през последните 12 месеца са употребили канабис 1-2 дни годишно. Това са 9% от 8 клас, 11% от 9 клас, 20% от 10 клас, 17% от 11 клас, 17% от 12 клас, 17% от момчетата и 16% от момичетата.

14% от учениците, употребявали наркотици поне веднъж в живота си декларират, че през последните 12 месеца са употребили канабис 3-10 дни годишно. Това са 20% от 8 клас, 9% от 9 клас, 11% от 10 клас, 19% от 11 клас, 14% от 12 клас, 16% от момчетата и 13% от момичетата.

14% от учениците, употребявали наркотици поне веднъж в живота си декларират, че през последните 12 месеца са употребили канабис 2-4 дни месечно. Това са 15% от 8 клас, 13% от 9 клас, 9% от 10 клас, 15% от 11 клас, 17% от 12 клас, 13% от момчетата и 14% от момичетата.

8% от учениците, употребявали наркотици поне веднъж в живота си декларират, че през последните 12 месеца са употребили канабис 5 и повече дни седмично. Това са 9% от 8 клас, 7% от 9 клас, 7% от 10 клас, 12% от 11 клас, 4% от 12 клас, 8% от момчетата и 8% от момичетата.

8% от учениците, употребявали наркотици поне веднъж в живота си декларират, че през последните 12 месеца са употребили канабис 2-4 дни седмично. Това са 4% от 8 клас, 2% от 9 клас, 10% от 10 клас, 7% от 11 клас, 9% от 12 клас, 9% от момчетата и 6% от момичетата.

6% от учениците, употребявали наркотици поне веднъж в живота си декларират, че през последните 12 месеца са употребили канабис средно веднъж месечно. Това са 13% от 8 клас, 4% от 9 клас, 7% от 10 клас, 5% от 11 клас, 5% от 12 клас, 5% от момчетата и 7% от момичетата.

Данните по класове са представени в Таблица 42.

Таблица 42

В КОЛКО ДНИ ПРЕЗ ПОСЛЕДНИТЕ 12 МЕСЕЦА СТЕ УПОТРЕБЯВАЛ/А КАНАБИС? (сред употребявалите наркотик поне веднъж в живота си)	В КОЙ КЛАС СТЕ? (%)					Общо
	8 клас	9 клас	10 клас	11 клас	12 клас	
1-2 дни годишно	8,7	11,1	19,7	17,4	16,8	16,2
3-10 дни годишно	19,6	9,3	10,7	19,0	13,6	14,3
Средно веднъж месечно	13,0	3,7	7,4	5,0	4,8	6,2
Средно 2-4 дни месечно	15,2	13,0	9,0	14,9	16,8	13,7
Средно 2-4 дни седмично	4,3	1,9	9,8	7,4	8,8	7,5
5 и повече дни седмично	8,7	7,4	7,4	11,6	4,0	7,7
Не съм употребявал/а през последните 12 месеца	30,4	53,7	36,1	24,8	35,2	34,4

58% от учениците, употребявали наркотици поне веднъж в живота си декларират, че не са употребили канабис през последните 30 дни. Това са 59% от 8 клас, 74% от 9 клас, 57% от 10 клас, 52% от 11 клас, 58% от 12 клас, 60% от момчетата и 56% от момичетата.

13% от учениците, употребявали наркотици поне веднъж в живота си декларират, че през последните 30 дни са употребили канабис веднъж. Това са 9% от 8 клас, 9% от 9 клас, 12% от 10 клас, 17% от 11 клас, 14% от 12 клас, 14% от момчетата и 12% от момичетата.

10% от учениците, употребявали наркотици поне веднъж в живота си декларират, че през последните 30 дни са употребили канабис в 2-3 дни. Това са 4% от 8 клас, 6% от 9 клас, 13% от 10 клас, 10% от 11 клас, 10% от 12 клас, 8% от момчетата и 11% от момичетата.

8% от учениците, употребявали наркотици поне веднъж в живота си декларират, че през последните 30 дни са употребили канабис 20 и повече дни. Това са 9% от 8 клас, 6% от 9 клас, 7% от 10 клас, 11% от 11 клас, 6% от 12 клас, 7% от момчетата и 8% от момичетата.

6% от учениците, употребявали наркотици поне веднъж в живота си декларират, че през последните 30 дни са употребили канабис 4-9 дни. Това са 11% от 8 клас, 2% от 9 клас, 6% от 10 клас, 5% от 11 клас, 9% от 12 клас, 5% от момчетата и 8% от момичетата.

5% от учениците, употребявали наркотици поне веднъж в живота си декларират, че през последните 30 дни са употребили канабис 10-19 дни. Това са 9% от 8 клас, 4% от 9 клас,

6% от 10 клас, 5% от 11 клас, 4% от 12 клас, 6% от момчетата и 4% от момичетата.

Данните по класове са представени в Таблица 43.

Таблица 43

В КОЛКО ДНИ ПРЕЗ ПОСЛЕДНИТЕ 30 ДНИ СТЕ УПОТРЕБЯВАЛ/А КАНАБИС? (сред употребявалите наркотик поне веднъж в живота си)	В КОЙ КЛАС СТЕ? (%)					Общо
	8 клас	9 клас	10 клас	11 клас	12 клас	
Веднъж	8,7	9,3	11,5	17,4	13,6	13,0
2-3 дни	4,3	5,6	13,1	9,9	9,6	9,6
4-9 дни	10,9	1,9	5,7	5,0	8,8	6,4
10-19 дни	8,7	3,7	5,7	5,0	4,0	5,1
20 дни и повече	8,7	5,6	6,6	10,7	6,4	7,7
Не съм употребявал/а през посл. 30 дни	58,7	74,1	57,4	52,1	57,6	58,1

30% от учениците, употребявали наркотици поне веднъж в живота си декларират, че никога не са употребявали канабис в комбинация с алкохол. Това са 24% от 8 клас, 43% от 9 клас, 36% от 10 клас, 20% от 11 клас, 32% от 12 клас, 33% от момчетата и 27% от момичетата.

26% от учениците, употребявали наркотици поне веднъж в живота си декларират, че никога са употребявали канабис в комбинация с алкохол, но преди повече от 12 месеца. Това са 30% от 8 клас, 24% от 9 клас, 24% от 10 клас, 32% от 11 клас, 22% от 12 клас, 25% от момчетата и 27% от момичетата.

15% от учениците, употребявали наркотици поне веднъж в живота си декларират, че никога са употребявали канабис в комбинация с алкохол, през последните 12 месеца, но не през последните 30 дни. Това са 15% от 8 клас, 11% от 9 клас, 12% от 10 клас, 20% от 11 клас, 15% от 12 клас, 13% от момчетата и 17% от момичетата.

11% от учениците, употребявали наркотици поне веднъж в живота си декларират, че никога са употребявали канабис в комбинация с алкохол през последните 30 дни. Това са 6% от 8 клас, 6% от 9 клас, 10% от 10 клас, 15% от 11 клас, 12% от 12 клас, 10% от момчетата и 12% от момичетата.

Данните по класове са представени в Таблица 44.

Таблица 44

УПОТРЕБЯВАЛ/А ЛИ СТЕ НЯКОГА КАНАБИС В КОМБИНАЦИЯ С АЛКОХОЛ? (сред употребявалите наркотик поне веднъж в живота си)	В КОЙ КЛАС СТЕ? (%)					Общо
	8 клас	9 клас	10 клас	11 клас	12 клас	
Да, през последните 30 дни	6,5	5,6	10,0	15,1	12,1	11,0
Да, но не през последните 30 дни, а през последните 12 месеца	15,2	11,1	11,7	20,2	14,5	14,9
Да, но преди повече от 12 месеца	30,4	24,1	24,2	31,9	21,8	26,1
Никога не съм употребявал/а подобна комбинация	23,9	42,6	35,8	20,2	31,5	30,2
Без отговор	23,9	16,7	18,3	12,6	20,2	17,7

V.3. Употреба на „дизайнерски наркотици“

98% от учениците от 8-12 клас в България твърдят, че никога не са употребявали нови психоактивни вещества т.нар. „дизайнерски наркотици“. 67% от тях не са чували за такива наркотици.

Данните са представени в Таблица 45 в проценти, по класове и Таблица 46 в абсолютни стойности.

Таблица 45

НЯКОГА УПОТРЕБЯВАЛ/А ЛИ СТЕ НОВИ ПСИХОАКТИВНИ ВЕЩЕСТВА, Т. НАР. „ДИЗАЙНЕРСКИ“, НАРКОТИЦИ ИЛИ ПРОДУКТИ, РАЗЛИЧНИ ОТ ВЕЧЕ ПОЗНАТИТЕ И РАЗПРОСТРАНЯВАНИ, КАТО „ВЕСЕЛ ЧАЙ“, СПАЙС, БОНЗАЙ, СОЛИ ЗА БАНЯ, БИЛКОВ ТАМЯН И ПР.?	В КОЙ КЛАС СТЕ? (%)					Общо
	8 клас	9 клас	10 клас	11 клас	12 клас	
Да, през последните 30 дни	0,4	0,2	0,3	1,0	0,6	0,5
Да, през последните 12 месеца, но не през последните 30 дни	0,6	0,1	0,3	0,6	1,0	0,5
Да, преди повече от 12 месеца	0,7	0,3	1,5	1,5	0,6	0,9
Никога не съм употребявал такива вещества	27,0	28,2	32,5	35,3	33,0	31,0
Не съм употребявал и не съм чувал за такива вещества	71,4	71,1	65,3	61,7	64,7	67,1

Таблица 46

НЯКОГА УПОТРЕБЯВАЛ/А ЛИ СТЕ НОВИ ПСИХОАКТИВНИ ВЕЩЕСТВА, Т. НАР. „ДИЗАЙНЕРСКИ“, НАРКОТИЦИ ИЛИ ПРОДУКТИ, РАЗЛИЧНИ ОТ ВЕЧЕ ПОЗНАТИТЕ И РАЗПРОСТРАНЯВАНИ, КАТО „ВЕСЕЛ ЧАЙ“, СПАЙС, БОНЗАЙ, СОЛИ ЗА БАНЯ, БИЛКОВ ТАМЯН И ПР.?	Общо в абсолютни стойности
Да, през последните 30 дни	20
Да, през последните 12 месеца, но не през последните 30 дни	21
Да, преди повече от 12 месеца	38
Никога не съм употребявал такива вещества	1274
Не съм употребявал и не съм чувал за такива вещества	2756
Общо	4109

Тъй като броят на учениците, употребявали дизайнерски наркотици е малък, ще разгледаме техните отговори в абсолютни стойности.

10 от учениците от 8-12 клас в България, които са употребявали преди по-малко от 12 месеца нови психоактивни вещества т.нар. „дизайнерски наркотици“, са употребявали такива 1-2 годишно през последните 12 месеца, 9 от тях са употребявали средно 2-4 месечно, също 9 са употребявали 2-4 седмично, 7 са употребявали 3-10 дни годишно.

Данните са представени в Таблица 47.

Таблица 47

ПРЕЗ ПОСЛЕДНИТЕ 12 МЕСЕЦА, В КОЛКО ДНИ СТЕ УПОТРЕБАВАЛ/А НЯКОЕ ОТ ВЕЩЕСТВАТА, ОПИСАНИ В ПРЕДИШНИЯ ВЪПРОС? (сред употребявалите дизайнерски наркотици преди по-малко от 12 месеца)	Брой	Процент
1 1-2 дни годишно	10	24,4
2 3-10 дни годишно	7	17,1
3 Средно веднъж месечно	4	9,8
4 Средно 2-4 дни месечно	1	2,4
5 Средно 2-4 дни седмично	9	22,0
6 5 и повече дни седмично	9	22,0
Без отговор	1	2,4
Общо	41	100,0

Учениците, употребявали дизайнерски наркотици преди по-малко от 12 месеца заявяват, че се снабдяват с тях предимно от дилър (65%), от приятел (55%), от магазин в България (20%), от сергия (18%), от Интернет сайт в България (10%), от Интернет сайт в чужбина (5%), от магазин в чужбина (5%), от друго място (5%).

Данните са представени в Таблица 48.

Таблица 48

ОТ КЪДЕ СЕ СНАБДЯВАХТЕ С ТЯХ ПРЕЗ ПОСЛЕДНИТЕ 12 МЕСЕЦА? (сред употребявалите дизайнерски наркотици преди по-малко от 12 месеца, повече от 1 отговор)	Брой	Процент
От дилър	26	65,0
От приятел, съученик	22	55,0
От магазин в България	8	20,0
От сергия	7	17,5
От български Интернет сайт	4	10,0
От магазин в чужбина	4	10,0
От чуждестранен Интернет сайт	2	5,0
Друго	2	5,0

Учениците, употребявали дизайнерски наркотици преди по-малко от 12 месеца заявяват, че са приемали тези вещества предимно под формата на растителна смес за пушене (81%), таблетки (54%), прах (49%), кристали (46%), течност (27%).

Данните са представени в Таблица 49.

Таблица 49

ПОД КАКВА ФОРМА БЯХА ТЕЗИ ВЕЩЕСТВА, КОИТО СТЕ УПОТРЕБЯВАЛИ ПРЕЗ ИЗМИНАЛАТА ЕДНА ГОДИНА? (сред употребявалите дизайнерски наркотици преди по-малко от 12 месеца, повече от 1 отговор)	Брой	Процент
Растителна смес за пушене	33	80,5
Таблетки	22	53,7
Прах	20	48,8
Кристали	19	46,3
Течност	11	26,8

VI. Нагласи относно информираността, рисковете и проблемите за обществото, които пораждаат употребата на тютюн, алкохол и наркотици

Болшинството (65%) от учениците от 8-12 клас в училищата на територията на България се обединяват около мнението, че употребата на наркотици е проблем за страната ни (Графика 2). Разгледано по класове: 67% от учениците в 8 клас, 69% от 9 клас, 61% от учениците в 10 клас, 66% от 11 клас и 64% от 12 клас споделят мнението, че употребата на наркотици е проблем за страната ни (Таблица 50). В зависимост от пола, това са 64% от всички момчета и 67% от всички момичета.

61% от учениците смятат, че употребата на наркотици е проблем за града им. Така мислят 61% от учениците в 8 клас, 66% от 9 клас, 57% от учениците в 10 клас, 61% от 11 клас и 61% от 12 клас (Таблица 51); 61% от всички момчета и 62% от всички момичета.

60% от учениците са на мнение, че употребата на наркотици е проблем за училището им. Така мислят 63% от учениците в 8 клас, 63% от 9 клас, 57% от учениците в 10 клас, 58% от 11 клас и 57% от 12 клас (Таблица 52); 58% от всички момчета и 61% от всички момичета.

**СПОРЕД ВАС, УПОТРЕБАТА НА НАРКОТИЦИ ПРОБЛЕМ ЛИ Е ЗА:
(ОТГОВОР „ДА“)**

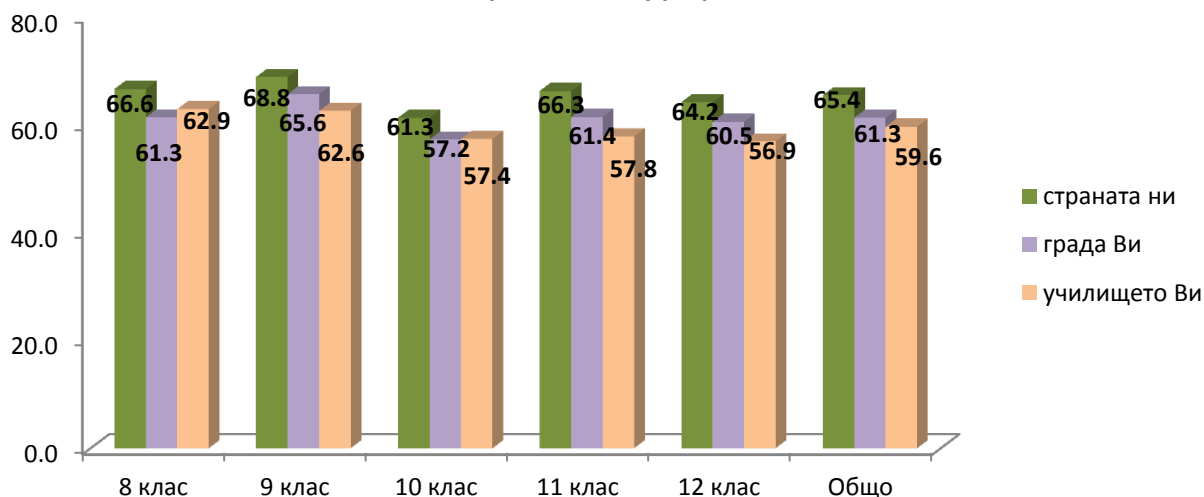

Таблица 50

СПОРЕД ВАС, УПОТРЕБАТА НА НАРКОТИЦИ ПРОБЛЕМ ЛИ Е ЗА СТРАНАТА НИ?	В КОЙ КЛАС СТЕ? (%)					Общо
	8 клас	9 клас	10 клас	11 клас	12 клас	
Да	66,6	68,8	61,3	66,3	64,2	65,4
Не	10,6	8,4	14,0	13,0	12,1	11,5
Не мога да преценя	22,8	22,8	24,7	20,7	23,8	23,0

Таблица 51

СПОРЕД ВАС, УПОТРЕБАТА НА НАРКОТИЦИ ПРОБЛЕМ ЛИ Е ЗА ГРАДА ВИ?	В КОЙ КЛАС СТЕ? (%)					Общо
	8 клас	9 клас	10 клас	11 клас	12 клас	
Да	61,3	65,6	57,2	61,4	60,5	61,3
Не	13,1	11,8	17,2	18,4	13,9	14,8
Не мога да преценя	25,5	22,6	25,5	20,2	25,6	23,9

Таблица 52

СПОРЕД ВАС, УПОТРЕБАТА НА НАРКОТИЦИ ПРОБЛЕМ ЛИ Е ЗА УЧИЛИЩЕТО ВИ?	В КОЙ КЛАС СТЕ? (%)					Общо
	8 клас	9 клас	10 клас	11 клас	12 клас	
Да	62,9	62,6	57,4	57,8	56,9	59,6
Не	13,6	14,5	19,0	20,1	17,5	16,8
Не мога да преценя	23,5	22,9	23,7	22,1	25,6	23,6

80% от учениците са на мнение, че има голям риск за здравето на хората, които пушат 1 и повече кутии цигари на ден. Така мислят 82% от учениците в 8 клас, 83% от 9 клас, 79% от учениците в 10 клас, 75% от 11 клас и 81% от 12 клас (Таблица 53); 78% от всички момчета и 83% от всички момичета.

38% от учениците са на мнение, че има умерен риск за здравето на хората, които пушат от време на време. Така мислят 39% от учениците в 8 клас, 40% от 9 клас, 41% от учениците в 10 клас, 35% от 11 клас и 35% от 12 клас (Таблица 53); 38% от всички момчета и 39% от всички момичета.

33% от учениците са на мнение, че има голям риск за здравето на хората, които пушат от време на време. Така мислят 32% от учениците в 8 клас, 33% от 9 клас, 31% от учениците в 10 клас, 37% от 11 клас и 38% от 12 клас (Таблица 53); 34% от всички момчета и 34% от всички момичета.

19% от учениците са на мнение, че няма риск за здравето на хората, които пушат от време на време. Така мислят 18% от учениците в 8 клас, 18% от 9 клас, 19% от учениците в 10 клас, 20% от 11 клас и 20% от 12 клас (Таблица 53); 19% от всички момчета и 19% от всички момичета.

8% от учениците са на мнение, че няма риск за здравето на хората, които пушат 1 и повече кутии цигари на ден. Така мислят 7% от учениците в 8 клас, 7% от 9 клас, 7% от учениците в 10 клас, 11% от 11 клас и 9% от 12 клас (Таблица 53); 9% от всички момчета и 7% от всички момичета.

7% от учениците са на мнение, че има умерен риск за здравето на хората, които пушат 1 и повече кутии цигари на ден. Така мислят 5% от учениците в 8 клас, 6% от 9 клас, 9% от учениците в 10 клас, 8% от 11 клас и 6% от 12 клас (Таблица 53); 7% от всички момчета и 6% от всички момичета.

Таблица 53

СМЯТАТЕ ЛИ, ЧЕ ИМА РИСК ЗА ЗДРАВЕТО НА ХОРАТА, КОИТО:	В КОЙ КЛАС СТЕ? (%)					Общо
	8 клас	9 клас	10 клас	11 клас	12 клас	
Има голям риск, ако пушат 1 и повече кутии цигари на ден	81,5	83,1	79,1	76,9	80,6	80,4
Има умерен риск, ако пушат от време на време	38,8	40,2	40,8	35,3	34,9	38,2
Има голям риск, ако пушат от време на време	31,9	33,1	30,7	36,7	37,8	33,9
Няма риск, ако пушат от време на време	18,4	18,3	18,9	20,1	19,6	19,0
Няма риск, ако пушат 1 и повече кутии цигари на ден	7,0	6,7	7,0	10,7	8,7	7,9
Има умерен риск, ако пушат 1 и повече кутии цигари на ден	5,0	5,6	9,1	8,3	6,4	6,8
Не знам	17,4	12,9	14,5	12,2	11,9	13,8

37% от учениците са на мнение, че няма риск за здравето на хората, които пушат наргиле от време на време. Така мислят 33% от учениците в 8 клас, 36% от 9 клас, 41% от учениците в 10 клас, 39% от 11 клас и 37% от 12 клас (Таблица 54); 36% от всички момчета и 39% от всички момичета.

37% от учениците са на мнение, че има голям риск за здравето на хората, които пушат наргиле редовно. Така мислят 39% от учениците в 8 клас, 38% от 9 клас, 35% от учениците в 10 клас, 35% от 11 клас и 36% от 12 клас (Таблица 54); 35% от всички момчета и 38% от всички момичета.

28% от учениците са на мнение, че има умерен риск за здравето на хората, които пушат наргиле редовно. Така мислят 23% от учениците в 8 клас, 30% от 9 клас, 31% от учениците в 10 клас, 26% от 11 клас и 30% от 12 клас (Таблица 54); 29% от всички момчета и 28% от всички момичета.

17% от учениците са на мнение, че няма риск за здравето на хората, които пушат наргиле редовно. Така мислят 16% от учениците в 8 клас, 15% от 9 клас, 16% от учениците в 10 клас, 21% от 11 клас и 18% от 12 клас (Таблица 54); 17% от всички момчета и 16% от всички момичета.

Таблица 54

СМЯТАТЕ ЛИ, ЧЕ ИМА РИСК ЗА ЗДРАВЕТО НА ХОРАТА, КОИТО ПУШАТ НАРГИЛЕ?	В КОЙ КЛАС СТЕ? (%)					Общо
	8 клас	9 клас	10 клас	11 клас	12 клас	
Няма риск, ако пушат наргиле от време на време	32,9	36,1	41,3	39,1	37,1	37,3
Има голям риск, ако пушат наргиле редовно	38,8	38,0	35,1	35,0	36,4	36,7
Има умерен риск, ако пушат наргиле редовно	23,3	30,0	30,6	26,4	30,3	28,2
Има умерен риск, ако пушат наргиле от време на време	24,6	24,9	21,7	23,4	24,5	23,8
Има голям риск, ако пушат наргиле от време на време	22,4	23,8	21,3	24,1	25,5	23,3
Няма риск, ако пушат наргиле редовно	15,9	14,9	15,9	21,2	17,5	16,9
Не знам	42,1	32,4	34,3	30,8	28,7	33,8

73% от учениците са на мнение, че има голям риск за здравето на хората, които пушат канабис редовно. Така мислят 74% от учениците в 8 клас, 77% от 9 клас, 74% от учениците в 10 клас, 68% от 11 клас и 69% от 12 клас (Таблица 55); 71% от всички момчета и 75% от всички момичета.

42% от учениците са на мнение, че има голям риск за здравето на хората, които пушат канабис от време на време. Така мислят 46% от учениците в 8 клас, 45% от 9 клас, 42% от учениците в 10 клас, 37% от 11 клас и 37% от 12 клас (Таблица 55); 71% от всички момчета и 75% от всички момичета.

21% от учениците са на мнение, че има умерен риск за здравето на хората, които пушат канабис от време на време; 18% от учениците мислят, че няма риск, ако пушат канабис от време на време; 11% от учениците са на мнение, че няма риск за здравето на хората, които пушат канабис редовно; 5% от учениците са на мнение, че има умерен риск за здравето на хората, които пушат канабис редовно (Таблица 55).

Таблица 55

СМЯТАТЕ ЛИ, ЧЕ ИМА РИСК ЗА ЗДРАВЕТО НА ХОРАТА, КОИТО ПУШАТ КАНАБИС?	В КОЙ КЛАС СТЕ? (%)					Общо
	8 клас	9 клас	10 клас	11 клас	12 клас	
Има голям риск, ако пушат канабис редовно	74,3	76,9	73,9	67,8	69,4	72,7
Има голям риск, ако пушат канабис от време на време	45,7	45,4	41,6	37,3	37,0	41,7
Има умерен риск, ако пушат канабис от време на време	18,3	21,4	21,7	23,1	22,9	21,4
Няма риск, ако пушат канабис от време на време	13,2	13,3	18,7	22,0	21,3	17,5
Няма риск, ако пушат канабис редовно	8,9	8,5	9,8	16,7	13,4	11,2
Има умерен риск, ако пушат канабис редовно	2,5	3,3	7,1	6,4	7,4	5,3
Не знам	37,0	31,3	27,1	26,7	28,7	30,3

67% от учениците са на мнение, че има голям риск за здравето на хората, които пият алкохол по 5 и повече пътиета поне веднъж в седмицата. Така мислят 67% от учениците в 8 клас, 67% от 9 клас, 67% от учениците в 10 клас, 64% от 11 клас и 68% от 12 клас (Таблица 56); 67% от всички момчета и 67% от всички момичета.

43% от учениците са на мнение, че няма риск за здравето на хората, ако пият алкохол от време на време. Така мислят 38% от учениците в 8 клас, 43% от 9 клас, 43% от учениците в 10 клас, 46% от 11 клас и 44% от 12 клас (Таблица 56); 43% от всички момчета и 43% от всички момичета.

26% от учениците са на мнение, че има умерен риск за здравето на хората, ако пият алкохол от време на време; 20% от учениците са на мнение, че има голям риск за здравето на хората, ако пият алкохол от време на време; 15% от учениците са на мнение, че няма риск за здравето на хората, ако пият алкохол по 5 и повече пътиета поне веднъж в седмицата; 13% от учениците са на мнение, че има умерен риск за здравето на хората, ако пият алкохол по 5 и повече пътиета поне веднъж в седмицата.

Таблица 56

СМЯТАТЕ ЛИ, ЧЕ ИМА РИСК ЗА ЗДРАВЕТО НА ХОРАТА, КОИТО ПИЯТ АЛКОХОЛ?	В КОЙ КЛАС СТЕ? (%)					Общо
	8 клас	9 клас	10 клас	11 клас	12 клас	
Има голям риск, ако пият алкохол по 5 и повече пътиета поне веднъж в седмицата	66,8	66,7	66,7	63,9	68,3	66,5
Няма риск, ако пият алкохол от време на време	37,8	43,4	43,2	45,8	44,2	42,8
Има умерен риск, ако пият алкохол от време на време	29,0	25,1	27,1	24,6	26,1	26,4
Има голям риск, ако пият алкохол от време на време	19,8	21,1	19,4	19,8	20,1	20,1
Няма риск, ако пият алкохол по 5 и повече пътиета поне веднъж в седмицата	14,3	14,0	12,2	19,5	15,2	14,9
Има умерен риск, ако пият алкохол по 5 и повече пътиета поне веднъж в седмицата	11,8	13,9	15,9	11,2	11,6	13,0
Не знам	20,4	15,7	15,5	15,2	14,5	16,3

89% от учениците са на мнение, че има голям риск за здравето на хората, ако употребяват хероин редовно. Така мислят 86% от учениците в 8 клас, 90% от 9 клас, 90% от учениците в 10 клас, 87% от 11 клас и 90% от 12 клас (Таблица 57); 88% от всички момчета и 89% от всички момичета.

72% от учениците са на мнение, че има голям риск за здравето на хората, ако употребяват хероин от време на време. Така мислят 68% от учениците в 8 клас, 73% от 9 клас, 74% от учениците в 10 клас, 70% от 11 клас и 75% от 12 клас (Таблица 57); 72% от всички момчета и 72% от всички момичета.

10% от учениците са на мнение, че има умерен риск за здравето на хората, ако употребяват хероин от време на време; 5% от учениците са на мнение, че няма риск за здравето на хората, ако употребяват хероин от време на време; 3% от учениците са на мнение, че няма риск за здравето на хората, ако употребяват хероин редовно; 2% от учениците са на мнение, че има умерен риск за здравето на хората, ако употребяват хероин редовно.

Таблица 57

СМЯТАТЕ ЛИ, ЧЕ ИМА РИСК ЗА ЗДРАВЕТО НА ХОРАТА, КОИТО УПОТРЕБЯВАТ ХЕРОИН?	В КОЙ КЛАС СТЕ? (%)					Общо
	8 клас	9 клас	10 клас	11 клас	12 клас	
Има голям риск, ако употребяват хероин редовно	86,2	90,0	89,7	86,6	89,7	88,5
Има голям риск, ако употребяват хероин от време на време	68,1	72,7	74,3	69,7	75,2	72,0
Има умерен риск, ако употребяват хероин от време на време	10,7	11,0	9,5	10,2	8,6	10,1
Няма риск, ако употребяват хероин от време на време	4,2	3,4	3,6	8,0	4,3	4,6
Няма риск, ако употребяват хероин редовно	2,5	1,9	2,3	5,1	1,9	2,7
Има умерен риск, ако употребяват хероин редовно	1,4	1,9	2,1	1,4	1,6	1,7
Не знам	26,8	19,2	18,6	18,9	18,7	20,5

84% от учениците са на мнение, че има голям риск за здравето на хората, ако употребяват екстази редовно. Така мислят 82% от учениците в 8 клас, 84% от 9 клас, 83% от учениците в 10 клас, 84% от 11 клас и 87% от 12 клас (Таблица 58); 84% от всички момчета и 84% от всички момичета.

70% от учениците са на мнение, че има голям риск за здравето на хората, ако употребяват екстази от време на време. Така мислят 68% от учениците в 8 клас, 69% от 9 клас, 70% от учениците в 10 клас, 71% от 11 клас и 73% от 12 клас (Таблица 58); 69% от всички момчета и 71% от всички момичета.

9% от учениците са на мнение, че има умерен риск за здравето на хората, ако употребяват екстази от време на време; 4% от учениците са на мнение, че няма риск за здравето на хората, ако употребяват екстази от време на време; 3% от учениците са на мнение, че няма риск за здравето на хората, ако употребяват екстази редовно; 2% от учениците са на мнение, че има умерен риск за здравето на хората, ако употребяват екстази редовно.

Таблица 58

СМЯТАТЕ ЛИ, ЧЕ ИМА РИСК ЗА ЗДРАВЕТО НА ХОРАТА, КОИТО УПОТРЕБЯВАТ ЕКСТАЗИ?	В КОЙ КЛАС СТЕ? (%)					Общо
	8 клас	9 клас	10 клас	11 клас	12 клас	
Има голям риск, ако употребяват екстази редовно	82,3	84,0	83,3	83,7	86,9	84,0
Има голям риск, ако употребяват екстази от време на време	67,8	69,2	70,2	71,0	73,4	70,2
Има умерен риск, ако употребяват екстази от време на време	8,6	8,8	8,5	9,8	8,4	8,8
Няма риск, ако употребяват екстази от време на време	3,6	2,9	3,8	5,8	3,2	3,8
Няма риск, ако употребяват екстази редовно	2,7	2,3	2,9	5,9	3,2	3,3
Има умерен риск, ако употребяват екстази редовно	1,3	2,1	3,3	2,9	1,7	2,3
Не знам	33,7	30,7	27,9	20,9	23,1	27,6

87% от учениците са на мнение, че има голям риск за здравето на хората, ако употребяват кокаин редовно. Така мислят 87% от учениците в 8 клас, 88% от 9 клас, 88% от учениците в 10 клас, 86% от 11 клас и 88% от 12 клас (Таблица 59); 86% от всички момчета и 89% от всички момичета.

82% от учениците са на мнение, че има голям риск за здравето на хората, ако употребяват кокаин от време на време. Така мислят 81% от учениците в 8 клас, 81% от 9 клас, 81% от учениците в 10 клас, 82% от 11 клас и 84% от 12 клас (Таблица 59); 82% от всички момчета и 82% от всички момичета.

6% от учениците са на мнение, че има умерен риск за здравето на хората, ако употребяват кокаин от време на време; 4% от учениците са на мнение, че няма риск за здравето на хората, ако употребяват кокаин от време на време; 3% от учениците са на мнение, че няма риск за здравето на хората, ако употребяват кокаин редовно; 2% от учениците са на мнение, че има умерен риск за здравето на хората, ако употребяват кокаин редовно.

Таблица 59

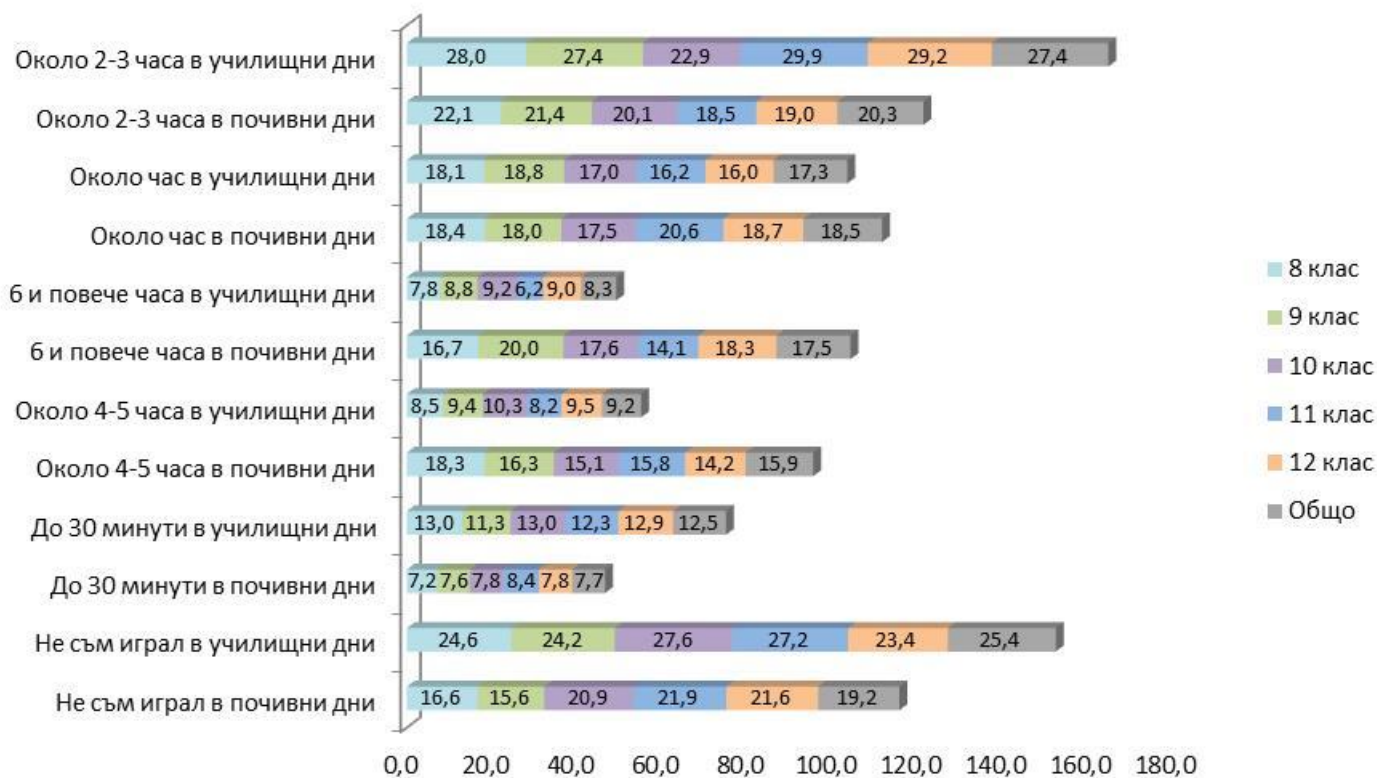
СМЯТАТЕ ЛИ, ЧЕ ИМА РИСК ЗА ЗДРАВЕТО НА ХОРАТА, КОИТО УПОТРЕБЯВАТ КОКАИН?	В КОЙ КЛАС СТЕ? (%)					Общо
	8 клас	9 клас	10 клас	11 клас	12 клас	
Има голям риск, ако употребяват кокаин редовно	86,8	87,9	87,8	85,5	88,4	87,3
Има голям риск, ако употребяват кокаин от време на време	81,0	81,3	81,1	81,5	84,4	81,8
Има умерен риск, ако употребяват кокаин от време на време	5,7	6,3	7,9	5,1	4,5	6,0
Няма риск, ако употребяват кокаин от време на време	3,3	3,4	3,9	5,8	3,8	4,0
Няма риск, ако употребяват кокаин редовно	2,9	2,6	2,6	5,8	3,4	3,4
Има умерен риск, ако употребяват кокаин редовно	1,2	2,1	3,2	2,2	1,7	2,1
Не знам	19,1	16,4	13,3	14,1	13,8	15,4

27% от учениците от 8-12 клас споделят, че в училищни дни прекарват около 2-3 часа, играейки компютърни игри. Това заявяват 28% от учениците в 8 клас, 27% от 9 клас, 23% от учениците в 10 клас, 30% от 11 клас и 29% от 12 клас (Графика 3); 30% от всички момчета и 26% от всички момичета.

20% от учениците от 8-12 клас споделят, че в почивни дни прекарват около 2-3 часа, играейки компютърни игри. Това заявяват 22% от учениците в 8 клас, 21% от 9 клас, 20% от учениците в 10 клас, 19% от 11 клас и 20% от 12 клас (Графика 3); 22% от всички момчета и 19% от всички момичета.

графика 3

ПРЕЗ ПОСЛЕДНИТЕ 30 ДНИ КОЛКО ВРЕМЕ НА ДЕН СТЕ ПРЕКАРАЛИ ИГРАЕЙКИ ИГРИ (САМИ ИЛИ С ДРУГИ ХОРА), ИЗПОЛЗВАЙКИ КОМПЮТЪР, ТАБЛЕТ, СМАРТФОН, КОНЗОЛИ ИЛИ ДРУГИ ЕЛЕКТРОННИ УСТРОЙСТВА? (%)

Болшинството от учениците от 8-12 клас декларират, че през последните 12 месеца не са залагали в букмейкърски пунктове (95%); не са играли числови игри тип „Бинго“ (93%), не са играли на игрални маси в казино (93%); не са залагали в Интернет (92%); не са участвали в игрите на Българския спортен тотализатор (91%); не са играли на игрални автомати (89%); не са си купували лотарийни билети (84%); не са участвали в томболи (83%), (Таблица 61);

Най-често учениците от 8 до 12 клас са участвали в томболи (18%). Това твърдят 16% от 8 клас, 17% от 9 клас, 19% от 10 клас, 17% от 11 клас, 19% от 12 клас, 17% от момчетата и 18% от момичетата.

16% от учениците са си купували лотарийни билети. Това твърдят 14% от 8 клас, 17% от 9 клас, 19% от 10 клас, 15% от 11 клас, 16% от 12 клас, 16% от момчетата и 17% от момичетата.

11% от учениците са играли на игри с игрални автомати. Това твърдят 9% от 8 клас, 10% от 9 клас, 14% от 10 клас, 9% от 11 клас, 10% от 12 клас, 10% от момчетата и 11% от момичетата.

9% от учениците са играли са участвали в игрите на Българския спортен тотализатор. Това твърдят 6% от 8 клас, 9% от 9 клас, 12% от 10 клас, 9% от 11 клас, 9% от 12 клас, 9% от момчетата и 9% от момичетата.

Данните са представени в таблица 60.

Таблица 60

ДЯЛ НА УЧЕНИЦИТЕ, УЧАСТВАЛИ В ИЗБРОЕНИТЕ ПО-ДОЛУ АКТИВНОСТИ ПОНЕ ВЕДНЪЖ ПРЕЗ ПОСЛЕДНИТЕ 12 МЕСЕЦА	В КОЙ КЛАС СТЕ? (%)					Общо
	8 клас	9 клас	10 клас	11 клас	12 клас	
ТОМБОЛИ	15,5%	17,1%	18,9%	17,3%	18,8%	17,5%
ЛОТАРИЙНИ ИГРИ (БИЛЕТИ)	13,7%	17,3%	19,1%	14,7%	16,2%	16,3%
ИГРИ С ИГРАЛНИ АВТОМАТИ	9,3%	10,4%	13,8%	8,7%	10,3%	10,6%
БЪЛГАРСКИ СПОРТЕН ТОТАЛИЗАТОР	5,6%	8,5%	12,2%	8,9%	9,0%	8,8%
ЗАЛАГАНИЯ В ИНТЕРНЕТ	5,3%	7,0%	10,3%	7,7%	9,6%	8,0%
ЧИСЛОВИ ИГРИ ТИП "БИНГО"	6,1%	5,9%	8,9%	6,9%	6,8%	6,9%
ИГРИ НА ИГРАЛНИ МАСИ В КАЗИНО	5,3%	5,5%	7,9%	7,1%	7,3%	6,6%
ЗАЛАГАНИЯ В БУКМЕЙКЪРСКИ ПУНКТОВЕ	3,5%	4,5%	6,7%	4,4%	7,5%	5,3%

Таблица 61

КОЛКО ЧЕСТО ПРЕЗ ПОСЛЕДНИТЕ 12 МЕСЕЦА СТЕ УЧАСТВАЛИ В НЯКОЯ ОТ СЛЕДНИТЕ АКТИВНОСТИ?		В КОЙ КЛАС СТЕ? (%)					Общо
		8 клас	9 клас	10 клас	11 клас	12 клас	
БЪЛГАРСКИ СПОРТЕН ТОТАЛИЗАТОР	Поне веднъж седмично	2,0%	2,9%	4,6%	3,0%	2,3%	3,0%
	Поне веднъж месечно	0,5%	0,3%	0,9%	0,6%	0,6%	0,6%
	Няколко пъти или по-рядко	3,1%	5,3%	6,7%	5,3%	6,0%	5,3%
	Не съм участвал/а	94,4%	91,5%	87,8%	91,1%	91,0%	91,2%
ЛОТАРИЙНИ ИГРИ (БИЛЕТИ)	Поне веднъж седмично	0,8%	0,9%	2,1%	1,2%	1,2%	1,2%
	Поне веднъж месечно	1,7%	2,2%	3,1%	1,8%	1,3%	2,0%
	Няколко пъти или по-рядко	11,2%	14,2%	13,9%	11,6%	13,8%	13,0%
	Не съм участвал/а	86,3%	82,7%	80,9%	85,3%	83,8%	83,7%
ЧИСЛОВИ ИГРИ ТИП "БИНГО"	Поне веднъж седмично	0,8%	1,0%	1,3%	0,8%	0,9%	1,0%
	Поне веднъж месечно	1,2%	1,4%	1,8%	2,1%	1,0%	1,5%
	Няколко пъти или по-рядко	4,1%	3,5%	5,7%	4,0%	4,8%	4,4%
	Не съм участвал/а	93,9%	94,1%	91,1%	93,1%	93,2%	93,1%
ИГРИ С ИГРАЛНИ АВТОМАТИ	Поне веднъж седмично	1,7%	1,3%	2,4%	1,7%	1,7%	1,8%
	Поне веднъж месечно	2,0%	2,6%	3,2%	2,8%	3,0%	2,7%
	Няколко пъти или по-рядко	5,6%	6,4%	8,2%	4,3%	5,6%	6,1%
	Не съм участвал/а	90,7%	89,6%	86,2%	91,3%	89,7%	89,4%
ИГРИ НА ИГРАЛНИ МАСИ В КАЗИНО	Поне веднъж седмично	0,8%	1,0%	1,7%	1,2%	1,0%	1,2%
	Поне веднъж месечно	1,7%	1,7%	2,2%	1,5%	1,9%	1,8%
	Няколко пъти или по-рядко	2,7%	2,9%	4,0%	4,3%	4,3%	3,6%
	Не съм участвал/а	94,7%	94,5%	92,1%	92,9%	92,7%	93,4%
ЗАЛАГАНИЯ В ИНТЕРНЕТ	Поне веднъж седмично	1,1%	0,8%	1,7%	1,2%	1,4%	1,2%
	Поне веднъж месечно	1,2%	2,1%	3,0%	2,1%	3,6%	2,4%
	Няколко пъти или по-рядко	3,0%	4,2%	5,6%	4,4%	4,5%	4,4%
	Не съм участвал/а	94,7%	93,0%	89,7%	92,3%	90,4%	92,0%
ЗАЛАГАНИЯ В БУКМЕЙКЪРСКИ ПУНКТОВЕ	Поне веднъж седмично	0,7%	0,7%	1,3%	0,8%	1,4%	1,0%
	Поне веднъж месечно	0,7%	2,1%	2,4%	1,1%	1,7%	1,6%
	Няколко пъти или по-рядко	2,0%	1,8%	3,0%	2,5%	4,4%	2,7%
	Не съм участвал/а	96,5%	95,5%	93,3%	95,6%	92,5%	94,7%
ТОМБОЛИ	Поне веднъж седмично	0,8%	1,0%	1,6%	1,1%	1,4%	1,2%
	Поне веднъж месечно	2,0%	2,6%	3,1%	2,5%	2,6%	2,6%
	Няколко пъти или по-рядко	12,6%	13,4%	14,1%	13,7%	14,8%	13,7%
	Не съм участвал/а	84,5%	82,9%	81,1%	82,7%	81,2%	82,5%

Най-голям е дялът на учениците от 8 до 12 клас, които споделят, че знаят за въздействието и последствията от употребата на наркотици от филмите (47%). Това твърдят 44% от 8 клас, 48% от 9 клас, 48% от 10 клас, 46% от 11 клас, 48% от 12 клас, 45% от момчетата и 49% от момичетата.

46% от учениците от 8 до 12 клас, които споделят, че знаят за въздействието и последствията от употребата на наркотици от разговорите с родителите си. Това твърдят 48% от 8 клас, 53% от 9 клас, 47% от 10 клас, 41% от 11 клас, 37% от 12 клас, 43% от момчетата и 48% от момичетата.

41% от учениците от 8 до 12 клас, които споделят, че знаят за въздействието и последствията от употребата на наркотици от информация, поместена в Интернет. Това твърдят 38% от 8 клас, 41% от 9 клас, 40% от 10 клас, 43% от 11 клас, 43% от 12 клас, 40% от момчетата и 41% от момичетата.

40% от учениците от 8 до 12 клас, които споделят, че знаят за въздействието и последствията от употребата на наркотици от разговори с приятели, колеги, познати. Това твърдят 34% от 8 клас, 36% от 9 клас, 46% от 10 клас, 43% от 11 клас, 42% от 12 клас, 40% от момчетата и 40% от момичетата.

35% от учениците от 8 до 12 клас, които споделят, че знаят за въздействието и последствията от употребата на наркотици от предавания по телевизията. Това твърдят 32% от 8 клас, 36% от 9 клас, 36% от 10 клас, 34% от 11 клас, 34% от 12 клас, 34% от момчетата и 35% от момичетата.

Разпределението на отговорите на учениците по класове е представено в Таблица 62.

Таблица 62

ОТ КЪДЕ ПРЕДИМНО ЗНАЕТЕ ЗА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО И ПОСЛЕДСТВИЯТА ОТ УПОТРЕБАТА НА НАРКОТИЦИ? (повече от 1 отговор)	В КОЙ КЛАС СТЕ? (%)					Общо
	8 клас	9 клас	10 клас	11 клас	12 клас	
От филми	44,0	48,2	47,5	46,1	47,8	46,8
От разговори с родителите ми	48,1	52,6	46,9	40,5	37,3	45,5
От информация, поместена в Интернет	37,9	41,0	40,3	42,5	42,5	40,8
От разкази на приятели, колеги, познати	33,5	35,8	45,7	42,9	42,2	39,9
От предавания по телевизията	31,6	36,3	35,6	34,0	34,4	34,5
От учители, педагогически съветници	31,9	36,8	33,4	33,9	30,0	33,3
От Интернет форуми и чатове	22,8	24,2	24,9	25,7	27,3	24,9
От разговор с други роднини	23,4	26,4	23,1	19,4	18,3	22,3
От личните ми наблюдения върху лица, употребяващи наркотици	21,5	15,5	24,5	24,6	25,3	22,1
От специализирани лекции и обучения	16,6	19,1	16,7	20,2	20,6	18,5
От книги	14,6	13,8	14,5	14,8	17,3	14,9
От публикации във вестниците	10,7	8,8	11,1	11,2	11,4	10,6
Опитвал/а съм лично	5,6	5,2	8,7	12,3	10,0	8,2
От художествена литература	6,2	6,8	9,1	7,6	11,0	8,1
От предавания по радиото	4,8	5,9	9,2	9,0	7,5	7,2
От специализирана литература	3,3	5,1	4,8	4,8	8,2	5,2
От другаде	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Не знам нищо за въздействието, последствията от употребата на наркотик	8,5	5,4	5,7	4,3	5,3	5,9
Без отговор	6,4	5,6	5,3	7,1	8,3	6,5

Най-голям е делът на учениците от 8 до 12 клас, които мислят, че причината връстниците им да употребяват наркотици е за да бъдат приети от другите – групата, компанията (43%). Това твърдят 42% от 8 клас, 43% от 9 клас, 45% от 10 клас, 40% от 11 клас, 42% от 12 клас, 41% от момчетата и 46% от момичетата.

40% от учениците смятат, че причината връстниците им да употребяват наркотици е любопитството. Това твърдят 37% от 8 клас, 37% от 9 клас, 42% от 10 клас, 43% от 11 клас, 43% от 12 клас, 37% от момчетата и 41% от момичетата.

40% от учениците смятат, че причината връстниците им да употребяват наркотици е за удоволствие, за да изпитат временен приятен ефект. Това твърдят 31% от 8 клас, 35% от 9 клас, 45% от 10 клас, 42% от 11 клас, 47% от 12 клас, 35% от момчетата и 39% от момичетата.

34% от учениците смятат, че причината връстниците им да употребяват наркотици е за да се откъснат от действителността. Това твърдят 27% от 8 клас, 30% от 9 клас, 38% от 10 клас, 39% от 11 клас, 38% от 12 клас, 28% от момчетата и 36% от момичетата.

31% от учениците смятат, че причината връстниците им да употребяват наркотици е за да отстранят психологически стрес. Това твърдят 27% от 8 клас, 28% от 9 клас, 35% от 10 клас, 32% от 11 клас, 34% от 12 клас, 28% от момчетата и 32% от момичетата.

Разпределението на отговорите на учениците по класове е представено в Таблица 63.

Таблица 63

СПОРЕД ВАС КАКВА Е ПРИЧИНАТА ВЪСТНИЦИТЕ ВИ ДА УПОТРЕБЯВАТ НАРКОТИЦИ? (повече от 1 отговор)	В КОЙ КЛАС СТЕ? (%)					Общо
	8 клас	9 клас	10 клас	11 клас	12 клас	
За да бъдат приети от другите - групата, компанията	42,1	43,4	44,8	39,8	42,3	42,6
От любопитство	36,9	37,4	42,2	43,2	42,5	40,3
За удоволствие, за да изпитат временен приятен ефект	31,4	35,1	44,7	42,2	45,6	39,6
За да се откъснат от действителността	26,8	29,5	38,0	38,9	38,2	34,0
За да отстранят психологически стрес	26,7	28,3	34,7	32,4	34,0	31,1
За да подтиснат собствени проблеми при общуването	20,2	20,9	27,7	29,3	31,7	25,7
За да се почувстват различни от останалите	21,2	23,8	27,0	23,1	23,9	23,9
Защото човек или хора, които харесват, употребяват наркотици	19,2	17,7	21,4	21,3	23,4	20,5
Защото се чувстват самотни	17,4	18,7	21,1	19,1	21,2	19,5
От скука	15,9	14,6	22,4	22,1	21,2	19,1
За да покажат, че са самостоятелни личности	12,2	13,1	13,0	12,3	11,4	12,4
В повечето случаи някой ги принуждава	11,6	14,0	11,0	11,3	9,4	11,5
Защото е лесно достъпно	8,2	6,6	9,8	11,6	10,6	9,2
Защото са млади, а младите хора употребяват наркотици	7,2	6,7	9,1	8,2	9,1	8,0
Защото възрастните не харесват такова поведение и това ги скандализира	6,2	7,0	7,7	6,8	7,1	7,0
Защото са глупави, тъпи	0,2	0,2	0,0	0,3	0,6	0,3
Не мога да преценя	15,3	14,3	10,7	7,3	9,2	11,6
Без отговор	16,5	15,3	13,1	16,0	14,0	15,0

Болшинството от учениците (60%) подкрепят твърдението, че злоупотребата с наркотици е нарушение на закона и следва да бъде наказвано с административна санкция, глоба. Така смятат 58% от 8 клас, 60% от 9 клас, 57% от 10 клас, 61% от 11 клас, 62% от 12 клас, 60% от момчетата и 60% от момичетата.

48% от учениците подкрепят твърдението, че злоупотребата с наркотици е криминално деяние и следва да бъде наказвано със затвор. Така смятат 49% от 8 клас, 49% от 9 клас, 45% от 10 клас, 47% от 11 клас, 50% от 12 клас, 50% от момчетата и 46% от момичетата.

46% от учениците подкрепят твърдението, че производството на канабис за медицински цели трябва да бъде разрешено от закона. Така смятат 38% от 8 клас, 43% от 9 клас, 49% от 10 клас, 50% от 11 клас, 51% от 12 клас, 46% от момчетата и 46% от момичетата.

62% от учениците не подкрепят твърдението, че притежанието на хероин в малки количества 1-2 дози, не следва да се санкционира по никакъв начин. Така смятат 59% от 8 клас, 59% от 9 клас, 62% от 10 клас, 63% от 11 клас, 68% от 12 клас, 64% от момчетата и 60% от момичетата.

55% от учениците не подкрепят твърдението, че в закона трябва да се въведат минимални дози от всеки вид наркотик, за чието притежание не се налагат никакви санкции. Така смятат 54% от 8 клас, 55% от 9 клас, 50% от 10 клас, 56% от 11 клас, 60% от 12 клас, 57% от момчетата и 53% от момичетата.

46% от учениците не подкрепят твърдението, че злоупотребата с наркотици е признак на болест и не следва да бъде наказвана. Така смятат 44% от 8 клас, 48% от 9 клас, 42% от 10 клас, 48% от 11 клас, 46% от 12 клас, 46% от момчетата и 45% от момичетата.

37% от учениците не подкрепят твърдението, че притежанието на канабис в малки дози, напр. до 1 гр., не следва да се санкционира по никакъв начин. Така смятат 40% от 8 клас, 38% от 9 клас, 34% от 10 клас, 37% от 11 клас, 38% от 12 клас, 39% от момчетата и 36% от момичетата.

Разпределението на отговорите на учениците по класове е представено в Таблица 64.

Таблица 64

КАКВО Е ОТНОШЕНИЕТО ВИ КЪМ СЛЕДНИТЕ ТВЪРДЕНИЯ:		В КОЙ КЛАС СТЕ? (%)					Общо
		8 клас	9 клас	10 клас	11 клас	12 клас	
Злоупотребата с наркотици е криминално деяние и следва да бъде наказвано със затвор	Подкрепям	48,9%	49,3%	45,4%	47,3%	50,0%	48,2%
	Не подкрепям	19,8%	20,8%	23,7%	23,5%	23,9%	22,3%
	Не мога да преценя	31,3%	29,8%	30,9%	29,2%	26,1%	29,5%
Злоупотребата с наркотици е нарушение на закона и следва да бъде наказвано с административна санкция, глоба	Подкрепям	58,1%	59,8%	57,2%	60,7%	62,3%	59,6%
	Не подкрепям	16,1%	16,5%	17,8%	16,5%	17,9%	17,0%
	Не мога да преценя	25,8%	23,7%	24,9%	22,8%	19,7%	23,5%
Злоупотребата с наркотици е признак на болест и не следва да бъде наказвана	Подкрепям	18,7%	20,0%	22,6%	23,8%	26,1%	22,1%
	Не подкрепям	44,3%	47,9%	42,3%	47,7%	45,8%	45,6%
	Не мога да преценя	37,0%	32,0%	35,1%	28,5%	28,1%	32,3%
Производството на канабис за медицински цели трябва да бъде разрешено от закона	Подкрепям	37,9%	42,7%	49,0%	49,7%	51,3%	45,9%
	Не подкрепям	24,0%	21,4%	18,0%	21,0%	19,9%	20,9%
	Не мога да преценя	38,1%	35,9%	33,0%	29,3%	28,8%	33,2%
Притежанието на канабис в малки дози, напр до 1 гр, не следва да се санкционира по никакъв начин	Подкрепям	21,8%	24,3%	31,3%	32,2%	33,5%	28,4%
	Не подкрепям	39,5%	38,4%	33,9%	36,8%	38,2%	37,4%
	Не мога да преценя	38,7%	37,2%	34,8%	31,0%	28,3%	34,2%
Притежанието на хероин в малки количества 1-2 дози, не следва да се санкционира по никакъв начин	Подкрепям	8,7%	9,9%	10,1%	11,5%	8,7%	9,8%
	Не подкрепям	58,5%	59,4%	62,0%	63,1%	67,9%	62,0%
	Не мога да преценя	32,8%	30,7%	27,9%	25,4%	23,4%	28,3%
В закона трябва да се въведат минимални дози от всеки вид наркотик, за чието притежание не се налагат никакви санкции	Подкрепям	12,2%	13,5%	17,2%	15,9%	15,3%	14,8%
	Не подкрепям	53,9%	55,3%	49,8%	55,5%	59,7%	54,7%
	Не мога да преценя	33,9%	31,2%	33,0%	28,6%	24,9%	30,5%

Болшинството от учениците (80%) не одобряват употребата на хероин, независимо от количеството. Така смятат 79% от 8 клас, 82% от 9 клас, 80% от 10 клас, 79% от 11 клас, 83% от 12 клас, 80% от момчетата и 80% от момичетата.

75% от учениците не одобряват употребата на екстази, независимо от количеството. Така смятат 76% от 8 клас, 79% от 9 клас, 73% от 10 клас, 73% от 11 клас, 76% от 12 клас, 75% от момчетата и 75% от момичетата.

57% от учениците не одобряват пушенето на канабис от време на време, независимо от количеството. Така смятат 64% от 8 клас, 64% от 9 клас, 52% от 10 клас, 52% от 11 клас, 53% от 12 клас, 57% от момчетата и 58% от момичетата.

42% от учениците не одобряват ежедневното пиене на алкохол, независимо от количеството. Така смятат 42% от 8 клас, 44% от 9 клас, 40% от 10 клас, 40% от 11 клас, 41% от 12 клас, 42% от момчетата и 42% от момичетата. В същото време 39% от учениците одобряват ежедневното пиене на алкохол при ограничени количества.

38% от учениците одобряват пушенето цигари при ограничени количества. Така смятат 35% от 8 клас, 36% от 9 клас, 41% от 10 клас, 37% от 11 клас, 41% от 12 клас, 36% от момчетата и 39% от момичетата. В същото време 36% от учениците не одобряват пушенето цигари независимо от количествата.

Разпределението на отговорите на учениците по класове е представено в Таблица 65.

Таблица 65

КАКВО Е ОТНОШЕНИЕТО ВИ КЪМ:		В КОЙ КЛАС СТЕ? (%)					Общо
		8 клас	9 клас	10 клас	11 клас	12 клас	
УПОТРЕБАТА НА ЕКСТАЗИ	Одобрявам независимо от количеството	1,2%	0,6%	0,9%	2,2%	1,3%	1,2%
	Одобрявам при ограничени количества	3,3%	2,6%	6,0%	7,5%	7,0%	5,2%
	Не одобрявам независимо от количеството	75,9%	79,4%	72,6%	72,6%	75,8%	75,4%
	Не мога да отговоря	19,6%	17,4%	20,5%	17,7%	15,8%	18,3%
УПОТРЕБАТА НА ХЕРОИН	Одобрявам независимо от количеството	1,0%	0,4%	0,6%	1,5%	1,4%	0,9%
	Одобрявам при ограничени количества	1,9%	1,4%	2,9%	2,8%	1,8%	2,1%
	Не одобрявам независимо от количеството	78,8%	82,2%	77,9%	79,4%	82,6%	80,2%
	Не мога да отговоря	18,4%	16,0%	18,6%	16,3%	14,2%	16,7%
ПУШЕНЕТО НА КАНАБИС ОТ ВРЕМЕ НА ВРЕМЕ	Одобрявам независимо от количеството	3,0%	2,6%	4,5%	7,2%	6,9%	4,7%
	Одобрявам при ограничени количества	14,7%	16,4%	24,4%	23,1%	24,9%	20,5%
	Не одобрявам независимо от количеството	63,6%	64,0%	51,8%	52,1%	53,2%	57,2%
	Не мога да отговоря	18,7%	17,0%	19,3%	17,6%	14,9%	17,5%
ПУШЕНЕТО НА ЦИГАРИ	Одобрявам независимо от количеството	8,5%	9,7%	11,5%	13,0%	13,4%	11,1%
	Одобрявам при ограничени количества	34,7%	35,9%	40,5%	36,5%	40,8%	37,6%
	Не одобрявам независимо от количеството	38,8%	39,4%	31,4%	33,9%	33,2%	35,5%
	Не мога да отговоря	18,0%	15,0%	16,7%	16,6%	12,6%	15,8%
ЕЖЕДНЕВНОТО ПИЕНЕ НА АЛКОХОЛ	Одобрявам независимо от количеството	3,0%	3,0%	4,7%	5,4%	3,9%	3,9%
	Одобрявам при ограничени количества	37,2%	39,3%	39,9%	38,5%	41,3%	39,2%
	Не одобрявам независимо от количеството	42,2%	43,8%	40,0%	39,8%	41,3%	41,5%
	Не мога да отговоря	17,5%	13,9%	15,4%	16,3%	13,5%	15,3%

68% от учениците от 8 до 12 клас в България споделят, че отношението на техните родители към лицата, употребяващи наркотици е отрицателно. Така отговарят 67% от 8 клас, 67% от 9 клас, 68% от 10 клас, 67% от 11 клас, 69% от 12 клас, 66% от момчетата и 69% от момичетата.

Почти $\frac{1}{4}$ от учениците (24%) заявяват, че не са разговаряли с родителите си на тази тема. Това споделят 25% от 8 клас, 26% от 9 клас, 22% от 10 клас, 22% от 11 клас, 22% от 12 клас, 25% от момчетата и 22% от момичетата. Макар и не толкова висок, този дял от ученици, които не разговарят с родителите си за наркотици е обезпокоителен, тъй като семейната среда е основата, която формира нагласите, поведението и разбирането на подрастващите.

Таблица 66

КАКВО Е ОТНОШЕНИЕТО НА РОДИТЕЛИТЕ ВИ КЪМ ЛИЦАТА, УПОТРЕБЯВАЩИ НАРКОТИЦИ?	В КОЙ КЛАС СТЕ? (%)					Общо
	8 клас	9 клас	10 клас	11 клас	12 клас	
Отрицателно	67,4	66,6	68,3	67,4	68,6	67,6
Толерантно	2,9	3,0	3,3	3,6	3,5	3,2
Безразлично	4,3	4,3	5,4	6,5	4,9	5,0
Не знам, никога не сме говори на тази тема	25,1	25,9	21,8	22,3	22,1	23,5
Нямам родители	0,4	0,2	1,1	0,3	0,9	0,6

VII. Характеристики на изследваната съвкупност

1. Клас

	Брой	Процент
Осми клас	838	20,4
Девети клас	908	22,1
Десети клас	870	21,2
Единадесети клас	723	17,6
Дванадесети клас	770	18,7
Общо	4109	100,0

2. Пол

ПОЛ	КЛАС					Общо
	8 клас	9 клас	10 клас	11 клас	12 клас	
Мъжки	45,8	49,8	47,6	50,6	50,5	48,8
Женски	54,2	50,2	52,4	49,4	49,5	51,2

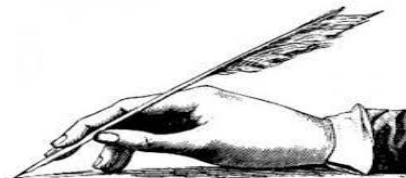
3. Възраст

	Брой	Процент
12 години	9	0,2
13 години	37	0,9
14 години	803	19,5
15 години	954	23,2
16 години	785	19,1
17 години	707	17,2
18 години	721	17,5
19 години	39	0,9
20 години	5	0,1
Без отговор	49	1,2
Общо	4109	100

4. Заедно ли живеят Вашите родители?

ЗАЕДНО ЛИ ЖИВЕЯТ ВАШИТЕ РОДИТЕЛИ?	Брой	Процент
Да	3268	79,5
Не, разведени са	623	15,2
Не, но не са разведени	125	3,0
Майка ми е починала	25	0,6
Баща ми е починал	52	1,3
Родителите ми са починали	10	0,2
Без отговор	6	0,1
Общо	4109	100

VIII. Основни изводи и препоръки

VII.1. Основни изводи

55% от учениците от 8-12 клас най-често влизат в конфликт с родителите си (55%). Това заявяват 54% от 8 клас, 52% от 9 клас, 53% от 10 клас, 59% от 11 клас и 58% от 12 клас, 53% от момичетата и 57% от момчетата. На следващо място учениците най-често влизат в конфликт с брат/сестра и/или други роднини (24%), с приятели, връстници или съученици (17%), с учители (4%); с възрастни извън семейството (2%).

48% от учениците твърдят, че не влизат в конфликт с никого.

52% от учениците са на мнение, че в училище трябва открито да се разговаря за тютюнопушенето.

45% от учениците са на мнение, че в училище трябва открито да се разговаря за безопасния секс.

51% от учениците са на мнение, че в училище трябва открито да се разговаря за употребата на алкохол.

55% от учениците са на мнение, че в училище трябва открито да се разговаря за употребата на наркотици.

56% от учениците са на мнение, че в училище трябва открито да се разговаря за насилието в живота.

47% от учениците споделят, че в разговорят с родителите си по въпроси, свързани с употребата на наркотици.

37% от учениците споделят, че в разговорят със съучениците и приятелите си извън училище по въпроси, свързани с употребата на наркотици.

26% от учениците споделят, че в разговарят с учители и педагогически съветници по въпроси, свързани с употребата на наркотици.

Голямо впечатление прави следното: при всички класове делът на учениците, които не разговарят, е по-голям от делът на тези ученици, които разговарят по въпросите за употребата на наркотици с родителите си и/или съучениците и приятелите си извън училище, и/или с учители и педагогически съветници в училище. В същото време 55% от учениците смятат, че трябва да се говори открито за употребата на наркотици.

Тук можем да направим извод, че са необходими повече разговори, беседи, разяснения и др. с учениците по въпроси, свързани с употребата на наркотици, както в семейството, така и в училище.

Прави впечатление обаче, че повече от 1/3 (36%) от учениците от 8 до 12 клас, са пропуснали учебни занятия през последните 30 дни по неизвинителни причини. Това е един обезпокояващ факт, който говори за по-слаб контрол върху учениците както в училище, така и в семейството, занижена дисциплина и отговорност при учениците, които си позволяват да пропускат учебни дни без извинителни причини.

80% от учениците са на мнение, че има голям риск за здравето на хората, които пушат 1 и повече кутии цигари на ден.

37% от учениците са на мнение, че има голям риск за здравето на хората, които пушат наргиле редовно.

73% от учениците са на мнение, че има голям риск за здравето на хората, които пушат канабис редовно.

67% от учениците са на мнение, че има голям риск за здравето на хората, които пият алкохол по 5 и повече пътиета поне веднъж в седмицата.

Данните от проучването сочат, че 45% от учениците в 8-12 клас в училищата на територията на България са пушили цигара, пура или лула поне веднъж през живота си.

36% от учениците в 8-12 клас в училищата на територията на България са пушили наргиле поне веднъж през живота си.

60% от учениците от 8, 9, 10, 11 и 12 клас в училищата на територията на България заявяват, че са пили алкохол поне веднъж в живота си.

15% от учениците от 8, 9, 10, 11 и 12 клас в училищата на територията на България споделят, че са употребявали наркотици.

64% от учениците, употребявали някога наркотици, споделят, че са употребили наркотик за първи път от любопитство.

41% от учениците, употребявали някога наркотици, споделят, че са употребили наркотик за първи път за да бъдат приети от другите – групата, компанията.

38% от учениците, употребявали някога наркотици, споделят, че са употребили наркотик за първи път за удоволствие, за да изпитат временен приятен ефект.

26% от учениците, употребявали някога наркотици, споделят, че са употребили наркотик за първи път за да се почувстват един от „различните“.

18% от учениците, употребявали някога наркотици, споделят, че са употребили наркотик за първи път за да се откъснат от действителността.

18% от учениците, употребявали някога наркотици, споделят, че са употребили наркотик за първи път от скука, за разнообразие.

Прави впечатление, че причините, които посочват учениците, употребявали някога наркотици, са свързани предимно с тяхното самочуствие (за да са приети от групата, за да част от различните) и с тяхното ежедневие (от любопитство, от скука, за разнообразие, да се откъснат от действителността, да изпитат удоволствие, временен приятен ефект). Очевидно е, че в живота на тези ученици липсва нещо, което да запълни празнотата в ежедневието им и да повиши самочуствието им. Необходимо е, освен разяснителни кампании относно вредата от употребата на наркотични вещества, да се работи както в посока подобряване на

обкръжаващата среда на учениците (семейство и приятели), така и да се предлагат извън училищни занимания, които да ангажират вниманието на подрастващите.

63% от учениците, които са употребявали наркотици поне веднъж в живота си, споделят че са употребявали марихуана.

33% от учениците, които са употребявали наркотици поне веднъж в живота си, споделят че са употребявали хашиш.

Приблизително 80% от учениците, които са употребявали наркотици поне веднъж в живота си, споделят че са употребявали канабис.

98% от учениците от 8-12 клас в България твърдят, че никога не са употребявали нови психоактивни вещества т.нар. „дизайнерски наркотици“. 67% от тях не са чували за такива наркотици.

Болшинството (65%) от учениците от 8-12 клас в училищата на територията на България се обединяват около мнението, че употребата на наркотици е проблем за страната ни

61% от учениците смятат, че употребата на наркотици е проблем за града им.

60% от учениците са на мнение, че употребата на наркотици е проблем за училището им.

80% от учениците са на мнение, че има голям риск за здравето на хората, които пушат 1 и повече кутии цигари на ден.

89% от учениците са на мнение, че има голям риск за здравето на хората, ако употребяват хероин редовно.

84% от учениците са на мнение, че има голям риск за здравето на хората, ако употребяват екстази редовно.

87% от учениците са на мнение, че има голям риск за здравето на хората, ако употребяват кокаин редовно.

Болшинството от учениците от 8-12 клас декларират, че през последните 12 месеца не са залагали в букмейкърски пунктове (95%); не са играли числови игри тип „Бинго“ (93%), не

са играли на игрални маси в казино (93%); не са залагали в Интернет (92%); не са участвали в игрите на Българския спортен тотализатор (91%); не са играли на игрални автомати (89%); не са си купували лотарийни билети (84%); не са участвали в томболи (83%).

Учениците от 8 до 12 клас знаят за въздействието и последствията от употребата на наркотици от:

- ✓ филмите (47%);
- ✓ разговорите с родителите си (46%);
- ✓ информация, поместена в Интернет (41%);
- ✓ разговори с приятели, колеги, познати (40%);
- ✓ предавания по телевизията (35%).

Учениците от 8 до 12 клас мислят, че първите 5 причини връстниците им да употребяват наркотици са:

- ✓ за да бъдат приети от другите – групата, компанията (43%);
- ✓ любопитството (40%);
- ✓ за да изпитат временен приятен ефект (40%);
- ✓ за да се откъснат от действителността (34%);
- ✓ за да отстранят психологически стрес (31%).

Болшинството от учениците (60%) подкрепят твърдението, че злоупотребата с наркотици е нарушение на закона и следва да бъде наказвано с административна санкция, глоба.

48% от учениците подкрепят твърдението, че злоупотребата с наркотици е криминално деяние и следва да бъде наказвано със затвор.

46% от учениците подкрепят твърдението, че производството на канабис за медицински цели трябва да бъде разрешено от закона.

62% от учениците не подкрепят твърдението, че притежанието на хероин в малки количества 1-2 дози, не следва да се санкционира по никакъв начин.

55% от учениците не подкрепят твърдението, че в закона трябва да се въведат

минимални дози от всеки вид наркотик, за чието притежание не се налагат никакви санкции. 46% от учениците не подкрепят твърдението, че злоупотребата с наркотици е признак на болест и не следва да бъде наказвана.

37% от учениците не подкрепят твърдението, че притежанието на канабис в малки дози, напр. до 1 гр., не следва да се санкционира по никакъв начин.

80% от учениците не одобряват употребата на хероин, независимо от количеството.

75% от учениците не одобряват употребата на екстази, независимо от количеството.

57% от учениците не одобряват пушенето на канабис от време на време, независимо от количеството.

42% от учениците не одобряват ежедневното пиене на алкохол, независимо от количеството. В същото време 39% от учениците одобряват ежедневното пиене на алкохол при ограничени количества.

38% от учениците одобряват пушенето цигари при ограничени количества. В същото време 36% от учениците не одобряват пушенето на цигари независимо от количествата.

68% от учениците от 8 до 12 клас в България споделят, че отношението на техните родители към лицата, употребяващи наркотици е отрицателно. Почти ¼ от учениците (24%) заявяват, че не са разговаряли с родителите си на тази тема. Макар и не толкова висок, този дял от ученици, които не разговарят с родителите си за наркотици е обезпокоителен, тъй като семейната среда е основата, която формира нагласите, поведението и разбирането на подрастващите. Необходимо да се обърне внимание и на родителите/близките на учениците в посока насърчаване на разговорите за вредата от употребата на наркотици у дома. Това може да се осъществи на родителски срещи, на които да бъдат поканени специалисти, занимаващи се с лица, употребяващи наркотични вещества.

VII.2. Основни препоръки

✓ Както в семействата, така и в училище да се обърне сериозно внимание, да се отдели повече време за образователни дейности по проблемите на тютюнопушенето, употребата на алкохол и наркотиците, насилието като цяло, сексуалното образование и други. Това би могло да стане както чрез отделянето на специални часове в училище, така и например чрез организирани съвместни срещи на родители, ученици и учители.

✓ Предоставяне на информация по проблемите на тютюнопушенето, употребата на алкохол и наркотиците, насилието като цяло, сексуалното образование и други в Интернет, предимно в най-използваните от учениците сайтове, например Тик-Ток, Фейсбук и Ютюб. Тази информация следва да обхваща вредите и последствията от употребата на цигари, алкохол и наркотици и може да бъде представена от популярни сред учениците инфлуенсъри и/или личности, които да привлекат вниманието на учениците.

✓ Необходимо да се обърне внимание и на родителите/близките на учениците в посока насърчаване на разговорите за вредата от употребата на наркотици у дома. Това може да се осъществи на родителски срещи, на които да бъдат поканени специалисти, занимаващи се с лица, употребяващи наркотични вещества.

✓ Създаването на мащабни информационни кампании както на територията на страната, така и по административни области, с фокус върху въздействието и последствията от употребата на тютюн, алкохол и наркотици, нуждата от физическа активност и др.

✓ Привличането на известни личности, обичани от младите хора (певци, артисти, спортисти, блогери, инфлуенсъри), които да говорят по проблемните теми.